

Aina Helen Sætre og Nina Buskoven

**Lokalvalgsundersøkelsen 2003.
Dokumentasjonsrapport**

Notater

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Utvalg.....	3
3. Datafangst.....	4
3.1 Innsamlingsmåte: PC-assistert telefonintervju og selvadministrerte skjema.....	4
3.2 Feltperiode og feltarbeid.....	4
4 Datakvalitet	5
4.1 Utvalgsskjevhet	5
4.2 Analyse av frafallet.....	9
4.3 Usikkerhet og feilmarginer	11
4.4 PC-assistert intervjuing, innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil	12
5 Vekter.....	13
5.1 Disproporsjonalt utvalgsdesign	13
5.2 Skjevhet som følge av frafall.....	13
5.3 Flyttinger i panelutvalget.....	13
5.4 Vektsystem	14

Tabeller

Tabell 1 Nøkkeltall fra Lokalvalgsundersøkelsen 2003	3
Tabell 2 Sammensetningen av det endelige utvalget.....	4
Tabell 3 Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og differansen mellom nettoutvalg og bruttoutvalg etter telefonintervju og selvadministrert skjema. Fordelt etter kjønn, alder, landsdel, utdanning, stratum, valgdeltagelse og delutvalg. Prosent	7
Tabell 4 Nettoutvalg fordelt på delutvalg etter strata. Prosent	9
Tabell 5 Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder, landsdel, utdanning, stratum, valgdeltagelse og delutvalg. Prosent av bruttoutvalg	10
Tabell 6 Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser.	12
Tabell 7 Innbyggertall, utvalgsstørrelse, trekkesannsynlighet og vektingsfaktor, etter stratum	13
Tabell 8 Korreksjonsfaktorer for flyttinger mellom strata fra 1999 til 2003.....	14

Figurer

Figur 1 Oversikt over svarinngangen. Lokalvalgsundersøkelsen 2003.....	5
--	---

Vedlegg:

Variabler som ligger på datafila
Informasjonsbrev til respondenter
Brosjyre
Instruks til intervjuere
Spørreskjema
De sist utgitte publikasjoner i serien Notater

1. Innledning

I dette notatet legger Statistisk sentralbyrå (SSB) frem en metodisk dokumentasjon fra Lokalvalgsundersøkelsen 2003. Seksjon for intervjuundersøkelser (SSB) stod for innsamlingen av dataene i undersøkelsen, som ble gjennomført på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning. Undersøkelsen er finansiert med midler fra Kommunal- og regionaldepartementet. Jo Saglie har vært prosjektleder for undersøkelsen ved Institutt for samfunnsforskning.

Ved Seksjon for intervjuundersøkelser i SSB var Nina Buskoven og Aina Helen Sætre planleggere for prosjektet. Gunnar Fodnesbergene, Glenn-Erik Wangen, Anne-Kathrine Jernberg og Liva Vågane tilrettela utvalget, laget edb-programmet og foretok filetableringen. Lillian Flekke, Grete Korsvoll og Nina Buskoven var intervjuerkontakter og Øyvin Kleven og Tor Morten Normann fungerte som rådgivere.

SSB har siden 1995 gjennomført Lokalvalgsundersøkelsen, der halvparten av utvalget består av IO som også var med i undersøkelsen i 1999. Spørsmål er utarbeidet av Institutt for samfunnsforskning. Undersøkelsen blir gjennomført i forbindelse med lokalvalget 2003. Formålet med undersøkelsen er å kartlegge folks lokalpolitiske deltakelse og holdninger til lokaldemokratiet.

I denne publikasjonen legges det ikke frem resultater fra selve undersøkelsen, men det gis en dokumentasjon av datainnsamlingen.

Tabell 1 Nøkkeltall fra Lokalvalgsundersøkelsen 2003

Nøkkeltall	Antall	Prosent
Utvalg (personer trukket ut til å delta)	4005	
Avgang	42	
Bruttoutvalg	3963	100
Nettoutvalg	2737	69,1
Frafall	1226	30,9
Nettoutvalg etter selvadministrert skjema	2001	50

Innsamlingsmetode: telefonintervju og postalt skjema
Feltperiode:
Telefonintervju: 17. september - 13. november
Postaltskjema: 1. oktober - 13. februar

Intervjutid: 21 minutter

2. Utvalg

Til undersøkelsen ble det trukket et utvalg fra BEBAS¹ som består av 4005 personer i alderen 18 til 83 år pr. 31.12.2003, som er bosatt og har stemmerett i Norge. I tillegg til norske statsborgere betyr det nordiske statsborgere som har vært bosatt i Norge siden 31. mai 2003, og statsborgere fra land utenfor Norden som har vært bosatt i Norge siden 15. september 2000.

For å oppnå kunnskaper om endringer i velgermassen er en del av utvalget hentet fra bruttoutvalget til Lokalvalgsundersøkelsen i 1999. Dette panelet består av personer i alderen 22 - 83 år som var trukket ut til undersøkelsen i 1999. For at panelet skal ha tverrsnittsegenskaper må det ekte panelet suppleres med

¹ BEBAS er den sentrale demografi- og befolkningsdatabasen i SSB. Den oppdateres en gang i måneden med opplysninger fra det sentrale folkeregisteret.

personer fra de årskullene som i mellomtiden har nådd stemmerettsalder. Suppleringsutvalget ble hovedsakelig trukket fra aldersklassen 18-21. Suppleringsutvalget betegnes ofte 'uekte' panel.

Utvalget er trukket uavhengig av om IO er oppført med telefon eller ikke. Både panelet og det nye utvalget ble trukket med tilnærmet like store delutvalg fra seks strata. Landets kommuner ble stratifisert etter kommunenes innbyggertall per 01.01.03 og utvalget ble trukket på følgende måte:

Tabell 2 Sammensetningen av det endelige utvalget

Stratum	Innbyggertall	Panel	Supplerings- utvalg	Nytt utvalg	Totalt
1	- 2 500	306	23	340	669
2	2 501 - 5 000	306	23	340	669
3	5 001 - 10 000	306	22	340	668
4	10 001 - 20 000	306	22	340	668
5	20 001 - 60 000	306	21	340	667
6	60 001 -	306	18	340	664
		1836	129	2040	4005

3. Datafangst

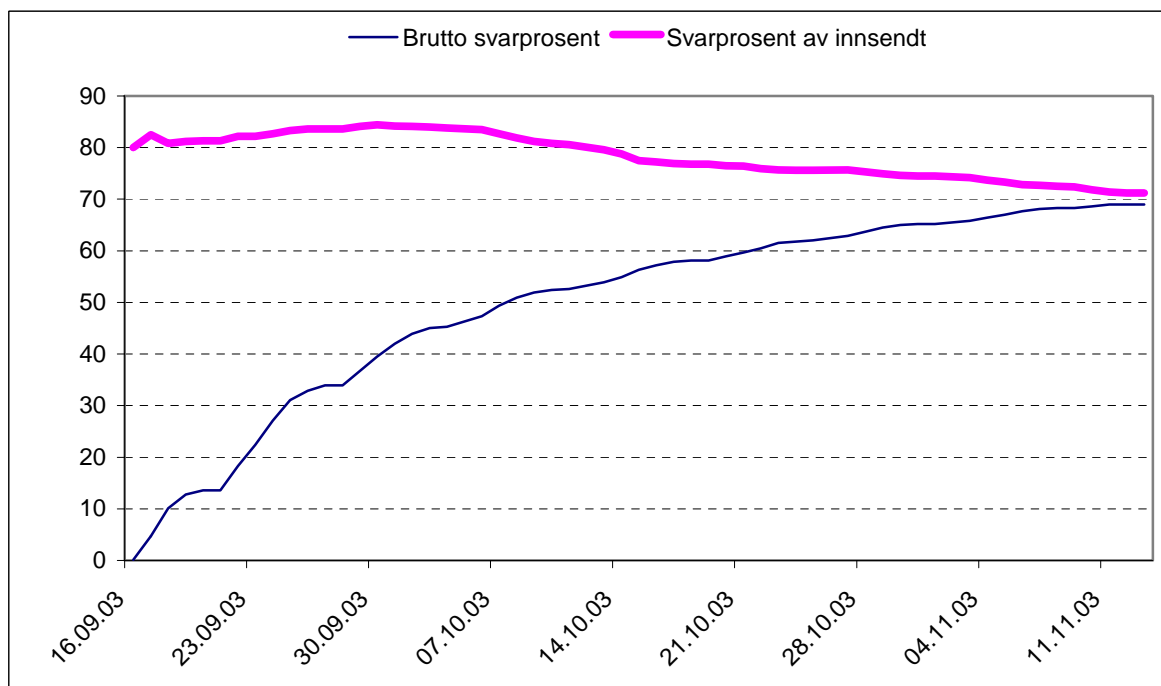
3.1 Innsamlingsmåte: PC-assistert telefonintervju og selvadministrerte skjema

Undersøkelsen er gjennomført ved intervju over telefon og ved selvadministrerte skjema. Alle intervjuene ble foretatt av SSBs intervjukorps. Intervjuet inneholdt ikke spørsmål av en slik karakter, eller var av en slik varighet, at besøksintervju var nødvendig. Telefonintervjuet er gjennomført ved PC-assistert intervjuing. Det blir gjort nærmere rede for denne teknikken nedenfor. For å gjøre intervjuet kortere ble det brukt selvadministrerte skjema. De selvadministrerte skjema ble sendt ut puljevis, ettersom telefonintervju ble gjennomført. Skjema hadde 16 sider (derav 13 som inneholdt spørsmål). Personer som returnerte det selvadministrerte skjema var med i trekningen av gavekort.

3.2 Feltperiode og feltarbeid

Feltperioden strakk seg fra 17. september 2003 til og med 13. februar 2004. Intervjuperioden startet 17. september 2003 og varte frem til 13. november 2003. Perioden for selvadministrerte skjema strakk seg fra 1. oktober til 13. februar. Postale skjema ble sendt ut i fire puljer. Purring med skjema på pulje en og to ble sendt ut i uke 47, purring på de to siste puljene ble sendt ut i uke 49. Et takkebrev uten skjema ble sendt ut i uke 51. En ny purring med skjema og flaxlodd ble sendt ut 22. januar 2004. Figur 1 viser antall foretatte intervju i løpet av 2003. Den brede grafen viser svarprosent av innsendte skjema, det vil si, hvor mange av de skjema intervjuerne har returnert som gikk til intervju. Den andre grafen viser hvor mange intervju som er gjennomført i bruttoutvalget.

Figur 1 Oversikt over svarinngangen. Lokalvalgsundersøkelsen 2003

For å få så gode data som mulig startet vi undersøkelsen straks etter at lokalvalget var gjennomført. Informasjonsbrevet ble sendt etter valgdagen for å sikre oss mot at mulig deltakelse i Lokalvalgsundersøkelsen påvirket IOs vurderinger rundt å delta ved valget og stemmegivningen.

Intervjuene ble både foretatt av SSBs lokale intervjukorps og det sentrale intervjukorps i Oslo (CATI-korpset). Personer som det ikke ble oppnådd intervju med ved første kontaktforsøk, ble med mindre de gav uttrykk for at de ikke ønsket å delta, kontaktet på nytt av en gruppe med intervjuere som hadde gode resultater fra undersøkelsen. Både intervjuere i SSBs lokale og sentrale intervjukorps ble benyttet. Intervjuere som foretar oppfølging er spesielt trent i å spore opp og motivere personer til å delta, eller hadde spesielt gode resultater fra denne undersøkelsen.

4 Datakvalitet

I en utvalgsundersøkelse er kvaliteten på dataene som samles inn betinget av en rekke forhold. Vi skal her se nærmere på noen slike forhold som kan ha betydning for kvaliteten av dataene i denne undersøkelsen.

4.1 Utvalgsskjevhet

I både totaltelling og utvalgsundersøkelser kan det oppstå utvalgsskjevhet. Utvalgsskjevhet innebærer at fordelingen etter et bestemt kjennemerke er annerledes blant de som svarte enn de som ble forsøkt intervjuet. I en utvalgsundersøkelse kan skjevhet introduseres på tre forskjellige måter. For det første kan vi snakke om skjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i utvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. Slik utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkingen, hvor tilfeldigheter kan føre til at forekomsten av enkelte kjennemerker er ulikt fordelt i utvalget og populasjonen. Denne skjevheten skyldes tilfeldigheter i trekkingen, og en kan forvente at de personer som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut. Det blir kontrollert for utvalgsskjevhet når det gjelder alder, kjønn, stratum, utdanning, valgdeltagelse og utvalgstype i denne undersøkelsen.

For det andre kan det oppstå skjevhet i forbindelse med avganger. Med avgang menes personer som ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen, herunder døde og personer som er utvandret til utlandet. I denne undersøkelsen er det 42 personer av det opprinnelige utvalget på 4005 personer som er avganger.

Andelen personer vi står igjen med etter at avganger er fjernet kalles bruttoutvalg. Bruttoutvalget er det utvalget vi faktisk forsøker å intervju. Andelen personer vi oppnådde intervju med kalles nettoutvalget. Den andelen som består av differansen mellom brutto- og nettoutvalget kalles frafall. Frafall kan føre til skjevhet mellom bruttoutvalget og nettoutvalget når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant de som svarte, enn blant de som ble forsøkt intervjuet. Skjevhet innebærer at nettoutvalget ikke er statistisk representativt for målgruppen. Skjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i nettoutvalget og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker, ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en derfor analysere avvikene mellom netto- og bruttoutvalget. Tabell 3 gir mulighet for å belyse eventuelle skjevheter på grunn av frafallet for kjønn, alder, landsdel, utdanning, stratum, valgdeltagelse og delutvalg. Dette kan en gjøre ved å sammenlikne fordelingene i bruttoutvalget med fordelingene i nettoutvalget. Dersom det er stort avvik mellom disse to, viser dette at det foreligger utvalgsskjevhet for disse gruppene.

Tabell 3 Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og differansen mellom nettoutvalg og bruttoutvalg etter telefonintervju og selvadministrert skjema. Fordelt etter kjønn, alder, landsdel, utdanning, stratum, valgdeltagelse og delutvalg. Prosent

	Telefonintervju				Selvadministrert		
	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto	Nettoutvalg	Frafall postalt	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0		100,0	100,0	
Kjønn							
Mann	50,2	51,1	48,3	0,9	49,2	56,4	-1
Kvinne	49,8	48,9	51,7	-0,9	50,8	43,6	1
Alder							
16-24 år	11	11,5	10	0,5	9,8	16	-1,2
25-44 år	36,2	38,2	31,6	2	35,5	45,5	-0,7
45-66 år	36,9	37,6	35,5	0,7	41,1	28	4,2
67-79 år	13,2	11,2	17,5	-2	12,4	7,9	-0,8
80- år	2,7	1,5	5,5	-1,2	1,1	2,6	-1,6
Landsdel							
Akershus og Oslo	14,7	14,2	15,7	-0,5	14,1	14,5	-0,6
Hedmark og Oppland	9,9	9,2	11,6	-0,7	9,5	8,3	-0,4
Østlandet ellers	18,2	17,6	19,5	-0,6	17,8	17,1	-0,4
Agder og Rogaland	13,5	14,1	12,2	0,6	13,9	14,5	0,4
Vestlandet	19,5	20,6	17,2	1,1	21,1	19	1,6
Trøndelag	9,4	10,2	7,7	0,8	10,8	8,4	1,4
Nord-Norge	14,7	14	16,1	-0,7	12,5	18,1	-2,2
Utdanning							
Grunnskole	19,5	15,6	28,2	-3,9	15,1	16,7	-4,4
Videregående	59,6	61	56,6	1,4	60,6	62	1
Universitet/høgskole	20	23	13,1	3	24	20,4	4
Uoppgitt	0,9	0,4	2	-0,5	0,2	1	-0,7
Stratum							
1	16,8	16,5	17,5	-0,3	16	17,9	-0,8
2	16,7	17,6	14,7	0,9	18,4	15,5	1,7
3	16,7	16,6	16,7	-0,1	17,2	15,1	0,5
4	16,8	16,8	16,7	0	16,8	16,6	0
5	16,6	16,5	16,7	-0,1	15,7	18,6	-0,9
6	16,5	16	17,6	-0,5	15,8	16,3	-0,7
Har stemt							
Ja	62,5	68,8	48,6	6,3	73,4	56,1	10,9
Nei	37,5	31,2	51,4	-6,3	26,6	43,9	-10,9
Delutvalg							
Ekte panel	45,9	46,3	45	0,4	48,1	41,6	2,2
Nytt utvalg	50,8	50,1	52,5	-0,7	48,9	53,3	-1,9
Uekte panel	3,2	3,6	2,4	0,4	3	5,2	-0,2
Antall personer	3963	2737	1226		2001	736	

Avvikene er relativt små, og vil i de fleste sammenhenger ikke ha betydning for resultatet. Forskjellene er små når det gjelder kjønn, landsdel, stratum og delutvalg. Forskjellene er større når det gjelder alder, utdanning og valgdeltagelse. Frafallet er noe større blant kvinner enn blant menn, men det skaper likevel ikke nevneverdige forskjeller mellom bruttoutvalg og nettoutvalg når det gjelder andelen som deltar i undersøkelsen. Det har derimot oppstått utvalgsskjevheter i ulike aldersgrupper. Den største skjevheten ser vi i aldersgruppen 67-79 år. Denne gruppen er underrepresentert med 2 prosentenheter i nettoutvalget sammenlignet med bruttoutvalget. I aldersgruppen 25-44 år er tendensen den motsatte. Denne gruppen er overrepresentert med 2 prosentenheter i forhold til bruttoutvalget.

Det er bare små avvik mellom bruttoutvalg og nettoutvalg i forhold til strata og delutvalg. Derimot har frafallet ført til visse utvalgsskjevheter når det gjelder utdanningsnivå. Gruppen med utdanning på grunnskolenivå er underrepresentert med 3,9 prosentenheter og gruppen med videregående er overrepresentert med 1,4 prosentenheter og gruppen med universitets- og høgskoleutdanning er overrepresentert med 3 prosentenheter i forhold til bruttoutvalget. Ikke overraskende er det store skjevheter mellom brutto- og nettoutvalget med hensyn til om respondenten har stemt eller ikke ved valget. De som har stemt er overrepresentert med 6,3 prosent i nettoutvalget.

Det er relativt små avvik mellom brutto- og nettoutvalg etter postalt intervju, og i de fleste sammenhenger vil de ikke ha betydning for resultatet. Frafallet er noe større blant menn enn blant kvinner, men det skaper likevel ikke store forskjeller mellom bruttoutvalg og nettoutvalg når det gjelder andelen som deltar i undersøkelsen. I bruttoutvalget og etter telefonintervjuet var det flere menn enn kvinner, men etter postalt skjema er det omvendt. De små skjevhetene utligner hverandre.

Det har oppstått utvalgsskjevheter i ulike aldersgrupper. Den største skjevheten ser vi i aldersgruppen 45-66 år. Denne gruppen er overrepresentert med 4,2 prosentenheter i nettoutvalget sammenlignet med bruttoutvalget. Frafallet etter telefonintervju og det postale skjema forsterker hverandre. I aldersgruppen 25-44 år skjer det motsatte. Nettoutvalget for denne gruppen er underrepresentert med 0,7 prosentenheter i forhold til bruttoutvalget, men samtidig ser vi at denne gruppen er overrepresentert etter telefonintervjuet. Dette gjør at frafallet etter telefonintervjuet og frafallet etter den postale delen til dels oppveier hverandre.

Vi ser at Nord-Norge er noe underrepresentert etter det selvadministrerte skjema. I forhold til utdanningsvariabelen fortsetter gruppen med grunnskole å være underrepresentert. Stratum 2 er fortsatt overrepresentert etter den postale runden. Ikke overraskende er det store skjevheter mellom brutto- og nettoutvalget med hensyn til om respondenten har stemt eller ikke ved valget. Gruppen som har stemt er overrepresentert, mens det er omvendt for gruppen som sier de ikke har stemt.

Frafallet har ført til at det ekte panelet er noe overrepresentert når vi ser på fordelingen på delutvalgene. Her ser vi at frafallet etter den postale delen trekker i samme retning som frafallet etter telefonintervjuet.

I tabellen nedenfor ser vi hvordan de ulike utvalgstypene fordeler seg på strata.

Tabell 4 Nettutvalg fordelt på delutvalg etter strata. Prosent

Stratum	Delutvalg			
	Ekte panel	Nytt utvalg	Uekte panel	
1	45,4	50,7	4,0	452
2	45,4	50,0	4,6	482
3	44,4	52,5	3,1	455
4	46,2	50,3	3,5	459
5	48,7	47,6	3,8	452
6	48,1	49,4	2,5	437
Total	1268	1371	98	2737

Fordelingen på de forskjellige delutvalgene er ganske lik i de ulike strataene. Noen flere fra det ekte panelet har svart i de folkerike strataene (strata 5-6), enn i de mindre strataene (strata 1-4). For det nye utvalget er situasjonen motsatt. Her er det noen flere som har svart i de mindre folkerike strataene, enn i de største strataene. I forhold til det uekte panelet, er det færrest som har svart i det mest folkerike strata og flest i det nest minste strata. Generelt er ulikhetene mellom strataene små.

Bruttoutvalget for det postale skjema er personer intervjuet på telefon. Dette utgjorde til sammen 2737 respondenter. Alle disse fikk tilsendt et postalt skjema. 2001 personer returnerte skjema.

4.2 Analyse av frafallet

Vi kan ikke forvente å få svar fra alle som er trukket ut i undersøkelsen. I tillegg til avganger er det også en stor andel som av ulike grunner ikke kan delta, enten fordi de ikke ønsker det, eller fordi de av en eller annen grunn er forhindret fra å delta. I telefondelen av denne undersøkelsen gjaldt det 1226 personer i alt, tilsvarende omtrent 30 prosent av bruttoutvalget. Tabell 1 viser svar, frafall og avganger i telefondelen av undersøkelsen. Analyse av frafallet og avganger i det selvadministrerte skjema er umulig fordi vi ikke vet hvorfor respondenter ikke returnerte det postale skjema.

Som tidligere nevnt bør en i vurderingen av utvalgsskjevhet knytte større oppmerksomhet til skjevhet som skyldes frafall enn til andre former for utvalgsskjevhet. Dette skyldes at de personene som deltar kan skille seg systematisk fra de som ikke deltar. I denne dokumentasjonsrapporten har vi derfor med en ytterligere analyse av frafallet.

Tabell 5 gir en oversikt over de viktigste årsakene til frafall etter kjønn, alder, landsdel, utdanning, stratum, valgdeltagelse og delutvalg. Vi ser at den hyppigste frafallsårsaken er "ønsker ikke å delta". Andelen "ikke truffet" utgjør også en betydelig andel av frafallet. En tommelfingerregel i vurdering av frafall sier at "nektere" bør utgjøre den største andelen. Det er grunn til å tro at andelen som nekter i mindre grad skiller seg fra resten av populasjonen enn personer intervjueren ikke oppnår kontakt med, eller som er forhindret fra å delta.

Tabell 5 Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder, landsdel, utdanning, stratum, valgdeltagelse og delutvalg. Prosent av bruttoutvalg

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke truffet	Annet frafall	Antall personer
I alt	100	69,1	19,4	4,1	6,4	1	3963
Kjønn							
Mann	100	70,3	18,3	3	7,4	1,1	1991
Kvinne	100	67,8	20,5	5,2	5,4	1	1972
Alder							
16-24 år	100	72	12,8	1,6	11,7	1,8	436
25-44 år	100	73	16,5	1,5	7,7	1,3	1433
45-66 år	100	70,3	22,3	2,1	4,5	0,8	1464
67-79 år	100	58,8	23,8	13,4	3,6	0,4	522
80- år	100	38	25,9	28,7	7,4	-	108
Landsdel							
Akershus og Oslo	100	66,9	18	3,9	10,8	0,3	583
Hedmark og Oppland	100	64	26,4	5,1	4,1	0,5	394
Østlandet ellers	100	66,9	21,6	4,7	6	0,8	722
Agder og Rogaland	100	72	17,7	3	6,9	0,4	536
Vestlandet	100	72,7	18,6	4,1	4,5	-	774
Trøndelag	100	74,8	17,4	2,9	3,5	1,3	373
Nord-Norge	100	66,1	17,4	4,3	8,1	4,1	581
Utdanning							
Grunnskole	100	55,2	28,5	9,8	5,8	0,6	772
Videregående	100	70,6	18,9	2,8	6,5	1,2	2363
Universitet/høgskole	100	79,6	12	1,4	6,1	0,9	791
Uoppgitt	100	32,4	24,3	24,3	18,9	-	37
Stratum							
1	100	67,8	20,2	5,1	6	0,9	667
2	100	72,8	18,1	2,4	5,1	1,5	662
3	100	68,9	20,5	3,8	5,6	1,2	660
4	100	69,1	21,2	3,3	5,7	0,6	664
5	100	68,8	20,4	4,4	6,2	0,2	657
6	100	66,9	16,1	5,4	9,8	1,8	653
Har stemt							
Ja	100	75,9	16,3	3	4	0,8	2478
Nei	100	57,6	24,6	5,8	10,5	1,5	1485
Delutvalg							
Ekte panel	100	69,7	19,9	4,2	5,2	1	1820
Nytt utvalg	100	68	19,4	4,2	7,3	1	2015
Uekte panel	100	76,6	13,3	0,8	8,6	0,8	128

Menn deltar i noe større grad enn kvinner. Forskjellen er 2,5 prosentenheter. Vi ser videre at svarprosenten er lavest blant de eldste (67 år og over). Det er også i denne aldersgruppen vi finner den største andelen som nekter å delta, og som ikke kan være med på grunn av sykdom, svekkelse o.l. Andelen respondenter som en ikke oppnår kontakt med er størst i den yngste aldersgruppen, og avtar med økende alder. Svarprosenten er jevnt fordelt i de ulike strata. Svarprosenten svinger derimot mellom landsdelene. Det er ca. 10 prosentpoeng høyere svarandel i Trøndelag enn i Hedmark og Oppland. Det er store forskjeller i svarprosent mellom ulike utdanningsgrupper. Det er langt flere med utdanning på grunnskolenivå som ikke ønsker å delta enn personer med mer utdanning. Det er også en klar tendens til at de som stemte ved valget (manntallsopplysninger) i større grad deltar i undersøkelsen enn de som ikke avga stemme. Blant de som stemte er deltakelsen hele 75,9 prosent, mens den bare er 57,6 blant de som lot være å stemme. Nekterandelen blant de som lot være å stemme er høy, nesten 1 av 4 nektet å delta. Det er liten forskjell i

svarprosenten mellom respondenter i panelutvalget og respondenter som er trukket ut for første gang til årets undersøkelse. Frafallsårsakene er også jevnt fordelt mellom ekte panel og det nye utvalget.

4.3 Usikkerhet og feilmarginer

Fordi resultatene bygger på opplysninger fra et utvalg av den befolkningen som undersøkelsen dekker, er det knyttet en viss usikkerhet til dem. Denne usikkerheten kalles utvalgsvarians. I og med at utvalget er trukket etter reglene for tilfeldig trekking, er det mulig å beregne hvor stor utvalgsvariansen kan ventes å bli.

Et hyppig brukt mål på usikkerheten i resultatet for et kjennemerke, er standardavviket til den observerte verdien av dette kjennemerket. Størrelsen på dette standardavviket avhenger av tallet på observasjoner i utvalget, måten utvalget er trukket på og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i befolkningen. Fordelingen i befolkningen kjenner vi ikke, men det er mulig å anslå standardavviket i utvalgsfordelingen ved hjelp av observasjonene i utvalget.

Det er ikke foretatt egne beregninger av slike anslag for denne undersøkelsen. Tabell 6 viser likevel tilnærmet størrelse på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser. Av tabell 6 går det fram at usikkerheten minker når antall observasjoner øker, og at usikkerheten øker når observasjoner minker og når prosenttallet nærmer seg 50.

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de er konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M . Konfidensintervallet blir da intervallet med grenser $(M-2*S)$ og $(M+2*S)$. Denne metoden vil med omtrent 95 prosents sannsynlighet gi et intervall som inneholder den sanne verdien.

Tabell 6 Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser.

Prosent Antall Observasjoner	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
25	4,4	6,1	7,3	8,2	8,8	9,4	9,7	10,0	10,2
50	3,1	4,3	5,1	5,7	6,2	6,5	6,8	7,0	7,1
100	2,2	3,0	3,6	4,0	4,4	4,6	4,8	4,9	5,0
200	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5
300	1,3	1,7	2,1	2,3	2,5	2,7	2,8	2,8	2,9
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,1	2,1	2,2	2,2
1000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6
1200	0,6	0,9	1,0	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4
1500	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3
2000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
2737	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0

For å illustrere hvordan en kan bruke tabell 6 for å finne konfidensintervaller kan vi ta utgangspunkt i antall personer som er ganske interessert i politikk generelt i den norske befolkning mellom 18 og 83 år. Anslaget på standardavviket til et observert prosenttall på 49 er 1,0 når antall observasjoner er 2737.

Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensene $49 \pm 2 * 1,0$. Det vil si at intervallet som strekker seg fra 51 til 47 prosent med 95 prosent sannsynlighet inneholder den tallstørrelsen en ville fått om hele befolkningen mellom 18 og 83 år hadde vært med i undersøkelsen.

Ofte er det ønskelig å sammenlikne prosenttall for flere grupper. Når to usikre tall sammenliknes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall. Standardavviket til forskjeller mellom to prosenttall er lik kvadratrotten av summen av kvadratene av standardavvikene til enkelttallene. Når en har anslag for standardavviket til slike forskjeller, kan en konstruere konfidensintervall for den sanne verdi på samme måte som beskrevet ovenfor.

4.4 PC-assistert intervjuing, innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen.

Datainnsamlingen i denne undersøkelsen foregikk ved hjelp av pc og postal oppfølging. Intervjuerne ringte opp respondentene, leste opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerte svarene direkte på maskinen. De som lot seg intervjuet fikk tilsendt et postalt skjema.

En fordel med PC-assistert intervjuing er at en øker mulighetene for å tilpasse spørsmålene i overensstemmelse med respondentens situasjon og svar på tidligere spørsmål, i forhold til det som er mulig ved bruk av papirskjema. Videre gir PC-assistert intervjuing mulighet for direkte kontroll av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. For hvert spørsmål er det lagt inn grenser for gyldige verdier. I tillegg er det bygget inn et omfattende feilmeldingssystem dersom intervjueren taster inn et svar som er inkonsistent i forhold til tidligere svar. For å kunne gjøre intervjuet lenger, uten å overstige den anbefalte intervjutiden på telefon ble deler av intervjuet gjennomført ved at intervjupersonen fylte ut et papirskjema og returnerte det til SSB.

Alle disse sidene ved PC-assistert intervjuing fører til økt datakvalitet. Innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer, blir langt mindre enn ved bruk av papirskjema. Vi unngår registrering av ugyldige verdier og vi oppnår et redusert frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for hoppfeil reduseres. PC-assistert intervjuing hindrer likevel ikke alle feil. Redusert datakvalitet kan for eksempel være et resultat av dårlig formulerte spørsmål, eller at det er dårlig samsvar mellom spørsmål og svaralternativer.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tiden. Det kan også skyldes misforståelser av spørsmål. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. Bearbeidingsfeil er

avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Gjennom ulike kontroller har man søkt å finne feil og rette dem opp.

Papirskjema ble lest optisk, det vil si at hvert skjema gikk gjennom maskinell dataregistrering. På denne måten var det konsistens i behandlingen av skjema. På forhånd var det etablert rutiner for hvordan skjema skulle leses i tvilstilfeller.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

5 Vekter

Ved beregning av resultater fra denne undersøkelsen må svarene gis riktig vekt i forhold til hverandre. Det er tre forhold som gjør det aktuelt å vekte.

5.1 Disproporsjonalt utvalgsdesign

Utvalget til undersøkelsen er ikke selvveiende, ettersom utvalgsbrøken varierer betydelig mellom strata. Kommuner med få innbyggere er betydelig overrepresentert i utvalget, mens de store byene er relativt mest underrepresentert, jf. tabell 7. Vektingsfaktorene framkommer ved å sette vekten i stratum 6 lik 1.

Tabell 7 Innbyggertall, utvalgsstørrelse, trekkesannsynlighet og vektingsfaktor, etter stratum

Stratum	Antall innbyggere	Utvalgsstørrelse	Trekk-sannsynlighet	Vekt1
1	148 901	669	0,004493	0,147
2	298 924	669	0,002238	0,294
3	469 199	668	0,001424	0,463
4	613 578	668	0,001089	0,605
5	856 050	667	0,000779	0,846
6	1 007 503	664	0,000659	1,000
Sum	3 394 155	4 005		

5.2 Skjevhet som følge av frafall

Som det går fram av avsnitt 4 er det sammenheng mellom valgdeltakelse og oppslutning om undersøkelsen ved at en betydelig høyere andel av dem som avga svar stemte ved valget enn av dem som vi ikke oppnådde svar fra. Tilsvarende mønstre har vært observert i en rekke tidligere undersøkelser om lokalvalg og stortingsvalg, og i beslektede undersøkelser som f.eks. undersøkelsen om folkeavstemningen om EU i 1994.

I valgundersøkelsene er en i den heldige situasjon at det kan innhentes opplysninger om hele bruttoutvalget hvorvidt respondenten er registrert å ha avgitt stemme. I tillegg er valgdeltakelsen kjent for hele populasjonen. Denne informasjonen bør benyttes til å etterstratifisere nettoutvalget slik at velgere og ikke-velgere gis vekt i samsvar med den kjente fordelingen for bruttoutvalg og eventuelt hele velgerkorpset. Ettersom svarprosent og valgdeltakelse også varierer med klassiske bakgrunnskjennermerker som kjønn og aldersgruppe, er disse variablene tatt med i etterstratifiseringen.

5.3 Flyttinger i panelutvalget

Over tid vil en del personer skifte bosted, og i en del tilfeller har flytting ført til at respondenten har endret stratum. Endringer i kommunenes folketall kan også i noen tilfeller ha medført endring i stratumplassing uten at respondenten har flyttet. Ettersom utvalgene i de ulike strata ble trukket disproporsjonalt, vil

flyttingene forrykke balansen mellom strataene. Betydningen er størst for flyttinger mellom strata der ulikheten i trekkesannsynlighet er størst, dvs mellom stratum 1 eller 2 og de øvrige.

Når hele nettoutvalget inngår som grunnlag for beregning av resultater vil effekten av slike forhold i de fleste tilfeller være liten. Ved resultatuttak fra paneldelen alene kan en ikke se bort fra at flyttinger introduserer skjevheter i svarfordelinger for 2003-undersøkelsen. For å korrigere for dette er en framgangsmåte å gi respondenten som har skiftet stratum vektorer i forhold til trekkesannsynlighetene i de strata de flytter til og fra. En som har flyttet til et stratum med høyere trekkesannsynlighet må vektes opp, mens en flytting motsatt vei må vektes ned.

Tabell 8 viser hvilke vektorer som er aktuelle når personer som *ikke* har flyttet, gis vekt 1.

Tabell 8 Korreksjonsfaktorer for flyttinger mellom strata fra 1999 til 2003

Stratum 1999	Stratum 2003					
	1	2	3	4	5	6
1	1,00	0,50	0,32	0,24	0,17	0,15
2	2,01	1,00	0,64	0,49	0,35	0,29
3	3,16	1,57	1,00	0,76	0,55	0,46
4	4,13	2,06	1,31	1,00	0,72	0,61
5	5,77	2,87	1,83	1,40	1,00	0,85
6	6,82	3,40	2,16	1,65	1,18	1,00

Disse korreksjonsfaktorene er ikke innarbeidet i vektsystemet på datafilene.

5.4 Vektsystem

Vektene er basert på samme prinsipp som for lokalvalgsundersøkelsen i 1999. Se tabell 7 for sammenhengen mellom innbyggertall, utvalgsstørrelse, trekksannsynlighet og vektingsfaktor, etter stratum.

Vektorer for nettoutvalget:

Utvalgsvekt

Utvalget i denne undersøkelsen ble stratifisert i seks ulike grupper avhengig av innbyggertallet i kommunen. Det ble så trukket like mange personer innenfor hvert stratum. Populasjonen (antall stemmeberettigede) innenfor hvert stratum er imidlertid ikke like stor. Personene i de ulike strataene er således trukket med ulik trekksannsynlighet. Resultatene av undersøkelsen vil derfor ikke bli statistisk representativt hvis en slår enhetene i strataene sammen. For å få et statistisk representativt bilde er det nødvendig å veie resultatene for hvert stratum ut fra om de er over eller underrepresentert i utvalget i forhold til populasjonen.

Dette gjøres i **Vekt1** ved å korrigere for den ulike trekksannsynlighet i de seks strata. Vekten for stratum 6 (de mest folkerike kommunene) settes til 1. Deretter lages det en brøk hvor invers trekksannsynlighet for hvert stratum deles på invers trekksannsynlighet for stratum 6.

$$Vekt1_i = \frac{N_i / n_i}{N_6 / n_6} \quad (i = 1..6)$$

Ved å bruke **Vekt1** vil en veie opp den ulike trekksannsynlighet slik at en får et riktig statistisk representativt bilde.

Frafallsvekt

Frafall kan også føre til skjevheter, og dette kan en konstruere vektorer hvor dette tas hensyn til. For å korrigere for skjevheter introdusert ved frafall i forhold til stratum, kjønn og aldersgruppe er det laget en vekt

hvor antall i bruttoutvalg deles på antall i nettoutvalg for 72 kombinasjoner av stratum, kjønn og aldersgruppe (18-29 år, 30-39 år, 40-49 år, 50-59 år, 60-69 år, 70+ år) .

$$\mathbf{Vekt2}_k = N_k / n_k \quad (k = 1..72)$$

Ved å bruke **Vekt2** kan en korrigere for skjevheter introdusert ved frafall for de nevnte variabler.

Korrigeringsom følge av manntallsopplysninger

Siden vi har opplysninger om hvorvidt personer i utvalget har stemt ved kommunevalget eller ikke, kan vi bruke dette til å korrigere for skjevheter i forhold til valgdeltakelse. I **Vekt3** er dette kombinert med korreksjon av skjevhet i forhold til stratum, kjønn og aldersgruppe introdusert ved frafall. Vekten er laget ved at antall i bruttoutvalg deles på antall i nettoutvalg for 144 kombinasjoner av stratum, kjønn, aldersgruppe og registeropplysning om man har stemt eller ikke.

$$\mathbf{Vekt3}_p = N_p / n_p \quad (p = 1..144)$$

Samlevekter

På datafilen ligger det også noen ferdige vekter hvor utvalgsvekter og frafallsvekter er slått sammen. Disse vektene er justert slik at antall personer blir det samme som uten vekter.

Samlevekt 1 = vekt1 x vekt2 x vekt3, justert slik at summen av vektene = n = 2737

Samlevekt 2 = vekt1 x vekt2, justert slik at summen av vektene = n = 2737

Samlevekt 3 = vekt1 x vekt2, justert slik at summen av vektene for personer som har stemt = 1615 (59 %) og summen av vektene for personer som ikke har stemt = 1122 (41%).

Vekter for det postale skjemaet:

Sampost og *Sampost2* er laget etter samme prinsipp som hhv. *Samlevekt 1* og *Samlevekt 2*, men her utgjør de som har besvart postskjema nettoutvalget, og n = 2001.

Vekter for bruttoutvalget:

Vekt1 som Vekt1 for nettoutvalget

Samlevekt Vekt1 justert slik at summen av vektene for personer som har stemt = 2338 (59 %) og summen av vektene for personer som ikke har stemt = 1624 (41 %).

Følgende variabler ligger på datafila i tillegg til variabler fra intervjuet og spørreskjemaet:

Alder

IOs_Alde = 'IOs alder på intervjutidspunktet'

AldGrupp = 'IOs aldersgruppe'

Kjønn

IOs_Kjon = 'IOs kjønn'

Registrert kommune

S_komm = 'IOs stemmekommune'

IOs_komm = 'IOs bokommune'

Stemmekommune: IO hadde stemmerett i den kommunen hvor vedkommende var folkeregistrert pr. 31. mai samme år, men kan være bosatt i en annen kommune, det vil si bokommune.

Stratum (kommunestørrelse)

Landsdel

Statsborgerskap

statb = 'Statborgerskap'

Har kommunen direkte ordførervalg eller ikke

DirOrd = 'Direkte ordførervalg'

Innbyggertall i kommunen

Innbttall = 'Innbyggertall i bokommunen'

Manntallsopplysninger om valgdeltakelse

HarStemt = 'Avkrysset i manntallet'

Utdannelse

nivaa = 'Utdanning - nivå'

fagfelt = 'Utdanning - fagfelt'

Bostedsstrøk- koplet adresse

ts_kode = 'Tett/spredt (reg.adr)'

ts_stor = 'Tettsted (reg.adr)'

ts_kode2 = 'Tett/spredt (ny adr.)'

ts_stor2 = 'Tettsted (ny adr.)'

ts_kode skiller mellom tettbygde og spredtbygde strøk. Dette defineres slik: minst 200 bosatte og maksimum 50 meter mellom husene, spredtbygd alt annet. ts_stor gir også folketallet i tettstedet. ts_kode og ts_stor er basert på adresse fra register. ts_kode2 og ts_stor2 er justert for de som har oppgitt ny adresse som vi har kunnet stedfeste.

IO-Brev

Oslo, september 2003
Saksbehandler: Aina Helen Sætre
Seksjon for intervjuundersøkelser

Lokalvalgsundersøkelsen 2003

Statistisk sentralbyrå gjennomfører nå en undersøkelse om årets lokalvalg på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning. Spørsmålene dreier seg om lokaldemokratiet, valg og valgkamp og politisk interesse og deltakelse. Opplysningene vi samler inn skal brukes til forskning om disse temaene.

Til undersøkelsen er det trukket et utvalg på 4000 personer. Utvalget er trukket tilfeldig fra folkeregisteret og representerer et speilbilde av befolkningen. Du er blant de uttrukne. Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve opplysningene slettet. Men for at vi skal få så gode resultater som mulig, er det viktig at alle som er trukket ut blir med. Vi kan ikke erstatte deg med en annen. For å kunne følge utviklingen gjennom de senere år, er halvparten av utvalget trukket blant dem som var med i utvalget til Lokalvalgsundersøkelsen i 1999. Resten av utvalget er nytt. Undersøkelsen er todelt. Først gjennomføres et telefonintervju på omlag 25 minutter. Deretter får du tilsendt et spørreskjema som du skal fylle ut selv. Alle som sender inn skjema er med i trekningen av et gavekort til en verdi av 10.000 kroner og fem gavekort til en verdi av 1.000 kroner.

I nær framtid vil en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå ringe deg i forbindelse med denne undersøkelsen. Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler og SSB er underlagt kontroll både fra Datatilsynet og vårt eget personvernombud. Det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hva enkeltpersoner har svart på undersøkelsen. For å gjøre skjemaet kortere og for å få bedre utbytte av informasjonen vi samler inn, vil vi hente inn opplysninger fra Statistisk sentralbyrås utdanningsregister og opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall. Noen av opplysningene i undersøkelsen kan være personsensitive, da vi stiller spørsmål om politisk oppfatning og deltakelse i noen typer organisasjoner. For dem som var med i undersøkelsen i 1999, vil også opplysninger fra den gang bli knyttet til svarene vi får i år. Innen utgangen av 2007 vil vi fjerne alle navn og adresser fra datamaterialet, slik at identifisering av den enkelte ikke lenger er mulig.

Vi har lagt ved en brosjyre som forteller mer om både undersøkelsen og hva den brukes til. Ønsker du mer informasjon om undersøkelsen kan du gjerne ringe oss gratis på telefonnummer 800 83 028, eller sende en e-post til ahs@ssb.no. Generelle spørsmål vedrørende personvern i SSB kan rettes til SSBs personvernombud, tel 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

På forhånd takk!

Med vennlig hilsen

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, september 2003
Sakshandsamar: Aina Helen Sætre
Seksjon for intervjuundersøkingar

Lokalvalsundersøkinga 2003

Statistisk sentralbyrå gjennomfører no ei undersøking om lokalvalet i år på oppdrag frå Institutt for samfunnsforskning. Spørsmåla dreier seg om lokaldemokratiet, val og valkamp og politisk interesse og deltaking. Opplysningane vi samlar inn skal brukast til forskning om desse tema.

Til undersøkinga er det trekt eit utval på 4000 personar. Utvalet er tilfeldig trekt frå folkeregisteret og representerer eit spegelbilete av befolkninga. Du er blant dei vi har trekt ut. Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga og krevje opplysningane sletta. Men for at vi skal få så gode resultat som mogleg, er det viktig at alle som er trekte ut blir med. Vi kan ikkje erstatte deg med ein annan person. For å kunne følgje utviklinga gjennom dei seinare åra, er halvparten av utvalet trekt blant dei som var med i utvalet til Lokalvalsundersøkinga i 1999. Resten av utvalet er nytt. Undersøkinga er todelt. Først blir du intervjuet på telefon i om lag 25 minutt. Deretter sender vi deg eit spørjeskjema som du skal fylle ut sjølv. Alle som sender inn skjema er med i trekninga av eit gåvekort til ein verdi av 10.000 kroner og fem gåvekort til ein verdi av 1.000 kroner.

I nær framtid vil ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå ringje deg i samband med denne undersøkinga. Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Undersøkinga blir gjennomført etter lovpålagde reglar og SSB er underlagd kontroll både frå Datatilsynet og vårt eige personvernombod. Det vil aldri bli kjent utanfor Statistisk sentralbyrå kva enkeltpersonar har svart på undersøkinga. For å gjere skjemaet kortare og for å få betre utbytte av informasjonen vi samlar inn, vil vi hente inn opplysningar frå Statistisk sentralbyrå sitt utdanningsregister og opplysningar om valdeltaking frå kommunane sine manntal. Nokre av opplysningane i undersøkinga kan vere personsensitive, fordi vi stiller spørsmål om politisk oppfatning og deltaking i nokre typar organisasjonar. For dei som var med i undersøkinga i 1999, vil óg opplysningar frå den gongen bli knytte til svara vi får i år. Innan utgongen av 2007 vil vi fjerne alle namn og adresser frå datamaterialet, slik at det blir umogleg å identifisere den enkelte.

Vi har lagt ved ei brosjyre som fortel meir om både undersøkinga og kva ho blir nytta til. Ønsker du meir informasjon om undersøkinga, kan du gjerne ringje oss gratis på telefonnummer 800 83 028, eller sende ein e-post til ahs@ssb.no. Generelle spørsmål vedrørande personvern i SSB kan rettast til SSB sitt personvernombod, tel 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

På førehand takk!

Med venleg helsing

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, oktober 2003
Saksbehandler: Aina Helen Sætre
Seksjon for intervjuundersøkelser

Lokalvalgsundersøkelsen 2003 - en ny forespørsel

Vi har tidligere kontaktet deg om deltakelse i Lokalvalgsundersøkelsen 2003. Fordi det er svært viktig for oss at alle som er trukket ut blir med, tillater vi oss å kontakte deg igjen. Statistisk sentralbyrå samarbeider med Institutt for samfunnsforskning om denne undersøkelsen. Vi er interessert i å få vite hva du mener om kommunens styre og stell. Det spiller ingen rolle om du har stemt eller ikke, vi er like interessert i dine meninger om for eksempel kommunesammenslåing og privatisering. Resultatene fra undersøkelsen vil gi økt kunnskap om folks deltakelse og engasjement i lokalpolitikken. Senere vil du kunne lese om undersøkelsen i aviser og bøker.

Dere som er trukket ut til å delta i undersøkelsen gir et bilde av befolkningen i Norge. Derfor er det veldig viktig at vi får med like mange menn og kvinner, at alle aldersgrupper er godt representert, og at vi får med folk fra alle deler av landet. Dersom mange eldre eller yngre ikke blir med, vil resultatene kunne gi en feil framstilling av hvilke saker folk er opptatt av og hvordan disse gruppene ser på politiske spørsmål som angår dem. **Vi kan ikke erstatte deg med en annen.**

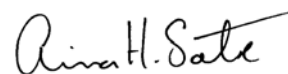
Det er frivillig å være med. Vi håper likevel du blir med og på den måten benytter anledningen til å fortelle hva du er opptatt av. Ønsker du mer informasjon om undersøkelsen kan du gjerne ringe oss gratis på telefonnummer 800 83 028, eller sende en e-post til ahs@ssb.no. Alle som svarer på telefonintervju og senere tilsendt skjema i posten er med i trekningen av et gavekort til en verdi av 10.000 kroner og fem gavekort til en verdi av 1.000 kroner.

På forhånd takk!

Med vennlig hilsen

Ole Sandvik
seksjonssjef

Aina Helen Sætre
planlegger

Oslo, oktober 2003
Sakshandsamar: Aina Helen Sætre
Seksjon for intervjuundersøkingar

Lokalvalsundersøkinga 2003 - ein ny førespurnad

Vi har tidligare kontakta deg om deltaking i Lokalvalsundersøkinga 2003. Fordi det er svært viktig for oss at alle som er trekt ut blir med, tillet vi oss å kontakte deg igjen. Statistisk sentralbyrå samarbeidar med Institutt for samfunnsforskning om denne undersøkinga. Vi ønskjer å få vite kva du meiner om kommunen sitt styre og stell. Det spillar inga rolle om du har stemt eller ikkje, vi er like interessert i dine meiningar om for eksempel kommunesamanslåing og privatisering. Resultata frå undersøkinga vil gi økt kunnskap om folks deltaking og engasjement i lokalpolitikken. Seinare vil du kunne lese om undersøkinga i aviser og bøker.

De som er trekte ut til å delta i undersøkinga gjer eit bilete av befolkninga i Noreg. Då er det viktig at vi får med like mange menn og kvinner, at alle aldersgrupper er godt representerte, og at vi får med folk frå alle delar av landet. Dersom mange eldre eller yngre ikkje blir med, vil resultata kunne gi ei feil framstilling av kva for saker folk er opptatt av og korleis desse gruppene ser på politiske spørsmål som gjeld dei. **Vi kan ikkje erstatte deg med ein annan.**

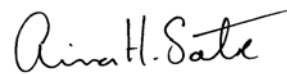
Det er frivillig å vere med. Vi håper likevel at du blir med og nyttar høvet til å seie kva du er oppteken av. Ønskjer du meir informasjon om undersøkinga, kan du gjerne ringje oss gratis på telefonnummer 800 83 028, eller sende ein e-post til ahs@ssb.no Alle som svarar på telefonintervju og seinare tilsend skjema i posten er med i trekninga av eit gåvekort til ein verdi av 10.000 kroner og fem gåvekort til ein verdi av 1.000 kroner.

På førehand takk!

Med venleg helsing

Ole Sandvik
seksjonssjef

Aina Helen Sætre
planleggjar

Oslo, 02.10.2003

Saksbehandler: Aina Helen Sætre

Seksjon for intervjuundersøkelser

Lokalvalgsundersøkelsen 2003

Takk for at du lot deg intervju i forbindelse med Lokalvalgsundersøkelsen 2003. Vi setter stor pris på all velvillighet og interesse for denne viktige undersøkelsen. Hver eneste person som deltar bidrar til at Lokalvalgsundersøkelsen 2003 blir vellykket.

Her følger andre del av undersøkelsen, det er et spørreskjema som vi vil be deg fylle ut og returnere til oss. Skjemaet inneholder en del spørsmål om deltakelse og engasjement i lokalpolitikk. Vi er interessert i ditt syn på kommunens styre, og stiller spørsmål om aktuelle saker som privatisering, kommunesammenslåing og andre valgkamptema.

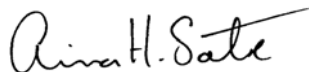
Kryss av for det du umiddelbart synes passer best for deg, eller det du er mest enig i. Det er ingen "riktige" eller "gale" svar. I noen tilfeller vil du trolig tenke at ingen av svaralternativene stemmer *helt* for deg. Da setter du et kryss for det som passer *best*.

Svarene dine bidrar til å gi kunnskap om folks engasjement i lokalpolitikken. Undersøkelsen gir nyttig informasjon om hvor fornøyde eller misfornøyde folk er med styre og stell i sin kommune. Den bidrar også til å bedre kunnskapen om folks meninger om lokalpolitikk og lokaldemokrati. Dette er nyttig kunnskap for dem som skal ta politiske beslutninger.

Har du spørsmål til utfyllingen eller ønsker spørreskjema på nynorsk, så ring oss gjerne på gratis grønt nummer 800 83 028.

Nok en gang: Takk for hjelpen!

Med vennlig hilsen

Aina Helen Sætre
Planlegger

Oslo, 02.10.2003
Saksbehandlar: Aina Helen Sætre
Seksjon for intervjuundersøkingar

Lokalvalundersøkinga 2003

Takk for at du tok deg tid til intervjuet i samband med Lokalvalundersøkinga 2003. Vi set stor pris på den imøtekomande haldninga og interessa for denne viktige undersøkinga. Kvar einaste person som er med, gir eit bidrag til at Lokalvalundersøkinga blir vellukka.

Her følgjer andre delen av undersøkinga. Det er eit spørjeskjema som vi vil be deg fylle ut og returnere til oss. Skjemaet inneheld spørsmål om deltaking og engasjement i lokalpolitikk. Vi er interesserte i ditt syn på styre i di kommune, og stiller spørsmål om aktuelle saker som privatisering, samanslåing av kommunar og andre valkamptema.

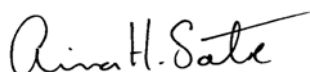
Kryss av for det du umiddelbart tykkjer stemmer best for deg, eller det du er mest samd i. Det er ingen "riktige" eller "gale" svar. I nokre tilfelle vil du truleg tenkje at ingen av svaralternativa passar *heilt* for deg. Då set du eit kryss for det som passar *best*.

Svara dine vil medverke til auka kunnskap om folk sitt engasjement i lokalpolitikken. Undersøkinga gir nyttig informasjon om kor nøgde eller misnøgde folk er med styre og stell i si kommune. Ho hjelp óg til å betre kunnskapen om kva folk meiner om lokalpolitikk og lokaldemokrati. Slik kunnskap er nyttig for dei som skal ta politiske avgjerder.

Har du spørsmål til utfyllinga eller ynskjer skjema på nynorsk, så ring oss gjerne på gratis grønt nummer 800 83 028.

Nok ein gong: Takk for hjelpa!

Vennleg helsing

Aina Helen Sætre
Planleggjar

Oslo, november 2003
Saksbehandler: Aina Helen Sætre
Seksjon for intervjuundersøkelser, Telefon: 800 83 028 (gratis)

Lokalvalgsundersøkelsen 2003

For tre til fire uker siden fikk du tilsendt et spørreskjema i forbindelse med Lokalvalgsundersøkelsen 2003. Skjemaet er en oppfølging av telefonintervjuet om samme tema som du var så vennlig å delta i. Da vi ikke kan se å ha mottatt noe skjema fra deg, tillater vi oss å minne om undersøkelsen.

Hvis du allerede har sendt inn skjemaet, ber vi deg se bort fra denne henvendelsen og takker for et verdifullt bidrag til undersøkelsen.

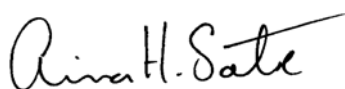
Dersom du ennå ikke har svart, vil vi være veldig takknemlige om du kunne fylle ut skjemaet og returnere det til oss i den frankerte svarconvolutten. I tilfelle du skulle ha forlagt skjemaet, legger vi ved et nytt. Det er frivillig å delta, men resultatet av undersøkelsen avhenger av at så mange som mulig av de som ble trukket ut deltar. Utvalget gir et representativt bilde av befolkningen. Vi kan derfor ikke erstatte deg med en annen.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler og SSB er underlagt kontroll både fra Datatilsynet og vårt eget personvernombud. Det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hva enkeltpersoner har svart på undersøkelsen.

Dersom det er noe du lurer på, kan du ringe oss gratis på telefon 800 83 028. Vi viser også til informasjon i tidligere brev.

Vennlig hilsen,

Statistisk sentralbyrå

Aina Helen Sætre
planlegger

Oslo, november 2003
Sakshandsamar: Aina Helen Sætre
Seksjon for intervjuundersøkingar, Telefon: 800 83 028 (gratis)

Lokalvalsundersøkinga 2003

For tre til fire veker sidan fekk du eit spørjeskjema i samband med Lokalvalsundersøkinga 2003. Skjemaet er ei oppfølging av telefonintervjuet om det same temaet som du var så vennleg å delta i. Da vi ikkje kan sjå å ha fått noko skjema frå deg, tillet vi oss å minne om undersøkinga.

Dersom du allereie har sendt inn skjemaet, ber vi deg sjå bort frå dette brevet og takkar for eit verdifullt bidrag til undersøkinga.

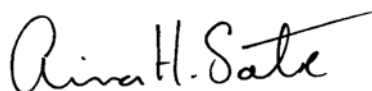
Dersom du enno ikkje har svart, vil vi vere veldig takksame om du kunne fyller ut skjemaet og returnere det til oss i den frankerte svarkonvolutt. I tilfelle du skulle ha forlagt skjemaet, legg vi ved eit nytt. Det er frivillig å delta, men resultatet av undersøkinga avheng av at så mange som mogleg av dei som vart trekte ut deltek. Utvalet gjer eit representativt bilete av befolkninga. Vi kan difor ikkje erstatte deg med ein annan.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Undersøkinga blir gjennomført etter lovpålagde reglar og SSB er underlagd kontroll både frå Datatilsynet og vårt eige personvernombod. Det vil aldri bli kjent utanfor Statistisk sentralbyrå kva enkeltpersonar har svart på undersøkinga.

Dersom det er noko du lurer på, kan du ringje oss gratis på telefon 800 83 028. Vi viser også til informasjon i tidlegare brev.

Vennleg helsing

Statistisk sentralbyrå

Aina Helen Sætre
planleggjar

Oslo, desember 2003
Saksbehandler: Aina Helen Sætre
Seksjon for intervjuundersøkelser, Telefon: 800 83 028 (gratis)

Lokalvalgsundersøkelsen 2003

I høst fikk du tilsendt et spørreskjema i forbindelse med Lokalvalgsundersøkelsen 2003. Vi har for tre til fire uker siden sendt deg en påminnelse om undersøkelsen. Skjemaet er en oppfølging av telefonintervjuet om samme tema som du var så vennlig å delta i. Da vi ikke kan se å ha mottatt noe skjema fra deg, tillater vi oss å minne om undersøkelsen en gang til, og ber deg returnere skjema til oss innen 10. januar 2004.

Hvis du allerede har sendt inn skjemaet, ber vi deg se bort fra denne henvendelsen og takker for et verdifullt bidrag til undersøkelsen.

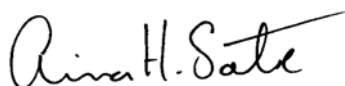
Dersom du ennå ikke har svart, vil vi være veldig takknemlige om du kunne fylle ut skjemaet du tidligere har mottatt og returnere det til oss i den frankerte svarkonvolutten. Det er frivillig å delta, men resultatet av undersøkelsen avhenger av at så mange som mulig av de som ble trukket ut deltar. Utvalget gir et representativt bilde av befolkningen. Vi kan derfor ikke erstatte deg med en annen.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt og undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler.

Dersom det er noe du lurer på, kan du ringe oss gratis på telefon 800 83 028. Vi viser også til informasjon i tidligere brev. **Vi vil samtidig benytte anledningen til å ønske deg en god jul!**

Vennlig hilsen

Statistisk sentralbyrå

Aina Helen Sætre
planlegger

Oslo, desember 2003
Sakshandsamar: Aina Helen Sætre
Seksjon for intervjuundersøkingar, Telefon: 800 83 028 (gratis)

Lokalvalsundersøkinga 2003

I haust fekk du eit spørjeskjema i samband med Lokalvalsundersøkinga 2003. For tre til fire veker sidan fekk du ei påminning om undersøkinga. Skjemaet er ei oppfølging av telefonintervjuet om det same temaet som du var så vennleg å delta i. Da vi ikkje kan sjå å ha fått noko skjema frå deg, tillet vi oss å minne om undersøkinga ein gong til, og ber deg returnera skjema til oss innan 10. januar 2004.

Dersom du allereie har sendt inn skjemaet, ber vi deg sjå bort frå dette brevet og takkar for eit verdifullt bidrag til undersøkinga.

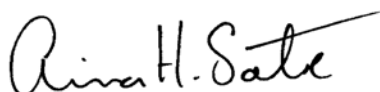
Dersom du enno ikkje har svart, vil vi vere veldig takksame om du kunne fyller ut skjemaet som du tidlegare har motteke og returnere det til oss i den frankerte svarkonvolutten. Det er frivillig å delta, men resultatet av undersøkinga avheng av at så mange som mogleg av dei som vart trekte ut deltek. Utvalet gjer eit representativt bilete av befolkninga. Vi kan difor ikkje erstatte deg med ein annan.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt og undersøkinga blir gjennomført etter lovpålagde reglar.

Dersom det er noko du lurer på, kan du ringje oss gratis på telefon 800 83 028. Vi viser også til informasjon i tidlegare brev. **Samstundes vil vi nytte høve til å ønskje deg ei god jul!**

Vennleg helsing

Statistisk sentralbyrå

Aina Helen Sætre
planleggjar

Oslo, januar 2004
Saksbehandler: Aina Helen Sætre
Seksjon for intervjuundersøkelser, Telefon: 800 83 028 (gratis)

Lokalvalgsundersøkelsen 2003

Vi har tidligere sendt deg spørreskjema i forbindelse med Lokalvalgsundersøkelsen 2003. Skjemaet er en oppfølging av telefonintervjuet om samme tema som du var så vennlig å delta i. Det er svært viktig for oss at de som har latt seg intervjuet på telefon også returnerer det postale skjema. Da vi ikke kan se å ha mottatt noe skjema fra deg, tillater vi oss å minne om undersøkelsen en gang til, og ber deg returnere skjema til oss.

Hvis du allerede har sendt inn skjemaet, ber vi deg se bort fra denne henvendelsen og takker for et verdifullt bidrag til undersøkelsen.

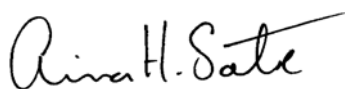
Dersom du ennå ikke har svart, vil vi være veldig takknemlige om du kunne fylle ut det vedlagte skjemaet og returnere det til oss i den frankerte svarconvolutten. Det er frivillig å delta, men resultatet av undersøkelsen avhenger av at så mange som mulig av de som ble trukket ut deltar. Utvalget gir et representativt bilde av befolkningen. Vi kan derfor ikke erstatte deg med en annen. Vi minner om at du er med i trekningen av et gavekort på 10.000 kroner hvis du returnerer skjema. Flaxloddet du finner vedlagt kan du benytte uavhengig av om du deltar eller ikke.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt og undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler.

Dersom det er noe du lurer på, kan du ringe oss gratis på telefon 800 83 028. Vi viser også til informasjon i tidligere brev.

Vennlig hilsen

Statistisk sentralbyrå

Aina Helen Sætre
planlegger

Oslo, januar 2004

Sakshandsamar: Aina Helen Sætre

Seksjon for intervjuundersøkingar, Telefon: 800 83 028 (gratis)

Lokalvalsundersøkinga 2003

Vi har tidlegare sendt deg spørjeskjema i samband med Lokalvalsundersøkinga 2003. Skjemaet er ei oppfølging av telefonintervjuet om det same temaet som du var så vennleg å delta i. Det er veldig viktig for oss at dei som har latt seg intervjuet på telefon også returnerar post skjema. Da vi ikkje kan sjå å ha fått noko skjema frå deg, tillet vi oss å minne om undersøkinga ein gong til, og ber deg returnera skjema til oss.

Dersom du allereie har sendt inn skjemaet, ber vi deg sjå bort frå dette brevet og takkar for eit verdifullt bidrag til undersøkinga.

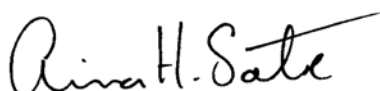
Dersom du enno ikkje har svart, vil vi vere veldig takksame om du kunne fylle ut skjemaet som er lagt ved og returnere det til oss i den frankerte svarconvolutten. Det er frivillig å delta, men resultatet av undersøkinga avheng av at så mange som mogleg av dei som vart trekte ut deltek. Utvalet gjer eit representativt bilete av befolkninga. Vi kan difor ikkje erstatte deg med ein annan. Vi minner om at du er med i trekninga av eit gåvekort på 10.000 kroner om du returnerar skjema. Flaxloddet som er lagt ved kan du nytte sjølv om du ikkje deltar.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt og undersøkinga blir gjennomført etter lovpålagde reglar.

Dersom det er noko du lurer på, kan du ringje oss gratis på telefon 800 83 028. Vi viser også til informasjon i tidlegare brev.

Vennleg helsing

Statistisk sentralbyrå

Aina Helen Sætre
planleggjar

Brosjyre

Lokalvalgsundersøkelsen 2003

Produktnummer 7110-0

Instruks

Orientering og veiledning for intervjuere

INNHold

1. Orientering om undersøkelsen	31
1.1 Oppdragsgivere	31
1.2 Hva handler denne undersøkelsen om?	31
1.3 Tidligere undersøkelser?	31
2. Gjennomføring av undersøkelsen	31
2.1 Utvalg	31
2.2 Innsamlingsmetode	31
2.3 Intervjutid	32
2.4 Innsamlingsperiode	32
2.5 IO-brev	32
2.6 Svarprosent	32
2.7 Informasjon om IO	32
2.8 Premiering	32
2.9 Forberedelsestid	32
2.10 Hva skjer med dataene - registerkobling, anonymisering, sletting	32
2.11 Frafall og avgang	33
2.12 Innledningsteksten	33
3 Generelt om skjema	34
3.1 Spesielle IO	34
3.2 Spørsmål i skjema	34
Lokalvalgsundersøkelsen 2003	38
Lokalvalsundersøkinga 2003	39

Intervjuerkontakt:	Grete Korsvoll og Nina Buskoven	tlfnr 21 09 46 96
Programmering:	Anne Kathrine Jernberg	tlfnr 21 09 46 56
Utvalgstreking:	Gunnar Fodnesbergene og Glenn Erik Wangen	tlfnr 21 09 47 89
Planlegger:	Nina Buskoven og Aina Helen Sætre	tlfnr 21 09 48 96/42 20

1. Orientering om undersøkelsen

1.1 Oppdragsgivere

Lokalvalgsundersøkelsen gjennomføres på oppdrag for Institutt for samfunnsforskning (ISF), og finansieres av Kommunal- og regionaldepartementet. Prosjektleder på ISF er forsker II Jo Saglie.

1.2 Hva handler denne undersøkelsen om?

I forbindelse med kommune- og fylkestingsvalget høsten 2003 ønsker Institutt for samfunnsforskning (ISF) å gjennomføre Lokalvalgsundersøkelsen 2003. Målet er å få kunnskap om folks deltakelse og engasjement i lokalpolitikken, og kaste lys over årsaker til valgets utfall. Vi er interessert i folks syn på kommunens styre og stell. Aktuelle saker som kommunesammenslåing, privatisering og valgkamptemaer spørres det også om. Undersøkelsen er utviklet i samarbeid med tilsvarende undersøkelser i mange andre land. Dermed blir det mulig å sammenligne hvordan demokratiet fungerer i ulike deler av verden. Det er også ønskelig å sammenligne resultatene fra denne undersøkelsen med resultater fra tidligere Lokalvalgsundersøkelser.

1.3 Tidligere undersøkelser?

Ved kommune- og fylkestingsvalget i 1995 og 1999 gjennomførte SSB tilsvarende undersøkelser for samme oppdragsgiver. Resultatene fra disse undersøkelsene er blitt presentert i henholdsvis Tor Bjørklunds bok: *"Et Lokalvalg i perspektiv. Valget i 1995 i lys av sosiale og politiske endringer"* og i Tor Bjørklund og Jo Saglies rapport *"Lokalvalget i 1999. Rekordlav og rekordhøy deltakelse"*.

2. Gjennomføring av undersøkelsen

2.1 Utvalg

Utvalget til undersøkelsen består av 4 005 stemmeberettigede personer i alderen 18-83 år. En 17-åring som fyller 18 år seinest 31. desember i år, har stemmerett. Du må derfor regne med at du kan få IO som ikke fyller 18 før i slutten av dette året. Utenlandske statsborgere som har bodd i Norge i minst tre år, har stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalg, og er dermed med i utvalget. Personer som er statsborger i et annet nordisk land og er blitt folkeregisterført som bosatt i Norge senest 31. mai i valgåret har også stemmerett, og er med i utvalget.

Omtrent halvparten av utvalget er panel, dvs. at de også var med i utvalget til Lokalvalgsundersøkelsen i 1999. Panelet består både av personer som ble intervjuet og personer som var frafall i 1999. Alle i panelutvalget var "nye" ved undersøkelsen i 1999. Panelet er supplert med IO i alderen 18-21 år, dvs. de som har fått stemmerett siden forrige kommunevalg.

2.2. Innsamlingsmetode

Kommune- og fylkestingsvalget holdes 15. september og intervjuingen starter to dager etter (se pkt. 2.5). Intervjuene skal tas over telefon (CAI) - og telefonnummer står på IO-lista.

Valgdeltakelsen ved lokalvalgene har i de siste årene vært ganske lav, i 1995 var den helt nede i 62.8 prosent av de stemmeberettigede. Ved kommunevalget i 1999 var den på lave 60.4 prosent. Derfor er det særlig viktig at intervjuerne tar et krafttak for også å få med IO som ikke har stemt - dersom dette er grunnen IO oppgir for ikke å ville være med.

Undersøkelsen er todelt. Personene i utvalget som blir intervjuet på telefon får tilsendt et postalt skjema som de skal fylle ut og returnere til oss. I det postale spørreskjemaet blir det blant annet stilt spørsmål om holdninger til lokaldemokrati, egen kommune og personvalgordningen og lokalvalg.

2.3 Intervjutid

Stipulert gjennomsnittlig intervjutid er 25 minutter.

2.4 Innsamlingsperiode

Perioden for datainnsamling er fra 17. september til 8. november 2003. Det er viktig at intervjuingen starter snarest mulig etter valget, ettersom flere av spørsmålene er nært knyttet til tanker IO har gjort seg rundt sin stemmegivning.

2.5 IO-brev

Det kan være en fare for at noen IO som ikke hadde tenkt å stemme vil gjøre det likevel når de får et brev om at de er trukket ut til denne undersøkelsen. For å unngå et slikt problem vil brevene ikke bli sendt ut til IO før mandag 15. september om morgenen. Dette innebærer imidlertid at dere kan oppleve at noen ikke har mottatt IO-brevet når dere begynner å intervjuer den 17. september. Vi håper dette ikke gjelder mange IO.

I forsendelsen til IO er det også lagt ved en brosjyre med mer informasjon om undersøkelsen, og hva den skal brukes til.

2.6 Svarprosent

Ved forrige Lokalvalgsundersøkelse hadde vi en oppslutning på 74,4 prosent. Målsettingen for denne undersøkelsen er å nå minst samme resultat. Det innebærer at vi må ha i overkant av 3000 intervju. I stortingsvalgsundersøkelsene har det vist seg at frafallet er noe større i panelet enn blant nye IO. Vår utfordring for denne undersøkelsen blir dermed å oppnå like høy oppslutning i begge gruppene. Vi vil holde dere orientert underveis hvordan dere ligger an i forhold til målsettingen.

2.7 Informasjon om IO

På IO-listen finner dere opplysninger om IO er panel-IO eller ikke. I feltet delutvalg er det ekte panelet merket med 'EP', det uekte panelet (suppleringsutvalget) merket med 'UP' og det nye utvalget er merket med 'NU'. Her står det også om IO ble intervjuet eller gikk til frafall ved undersøkelsen i 1999. Feltet resultat er 'Int' hvis det var intervju og 'Frf' hvis det var frafall.

2.8 Premiering

Alle som blir intervjuet og sender inn skjema er med i trekningen av et gavekort til en verdi av 10.000 kroner og fem gavekort til en verdi av 1.000 kroner.

2.9 Forberedelsestid

Dere får 1.5 time for å lese instruks og ta prøveintervju. Dette påføres av oss.

2.10 Hva skjer med dataene - registerkobling, anonymisering, sletting

For å gjøre skjemaet kortere og for å få bedre utbytte av informasjonen vi samler inn, vil vi hente inn opplysninger fra Statistisk sentralbyrås utdanningsregister og opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall. Noen av opplysningene i undersøkelsen kan være personsensitive, da vi stiller

spørsmål om politisk oppfatning. For dem som var med i undersøkelsen i 1999, vil også opplysninger fra den gang bli knyttet til svarene vi får i år. Innen utgangen av 2007 vil vi fjerne alle navn og adresser fra datamaterialet, slik at identifisering av den enkelte ikke lenger er mulig. Dette informeres det om i IO-brevet.

2.11 Frafall og avgang

I frafalls- og avgangsregistreringen er det viktig at dere kjenner forskjellen på **frafall** og **avgang**.

Vær oppmerksom på at personer bosatt i institusjon har stemmerett og skal ikke registreres som avgang.

Her er kodene som gjelder under frafall, avgang og overføringer:

Frafall (alternativ 3 i Innled):

- 11 - IO har ikke tid nå
- 12 - IO ønsker ikke å delta
- 13 - IO deltar ikke av prinsipp
- 14 - Andre nekter for IO

- 21 - Kortvarig sykdom
- 22 - Langvarig sykdom
- 23 - Sykdom / dødsfall i IOs familie, annen uforutsett hendelse
- 24 - Språkproblemer

- 31 - Midlertidig fravær pga. skolegang/arbeid
- 32 - Midlertidig fravær pga. ferie e.l.
- 33 - Finner ikke adressen/boligen
- 34 - Ikke telefon / for kostbart, for langt å reise
- 35 - IO ikke å treffe av andre årsaker (spesifiser)

- 41 - Andre frafallsgrunner

Avgang (alternativ 4 i Innled):

- 91 - IO død
- 92 - Bosatt i utlandet minst 6 mnd.

Overføring (alternativ 2 i Innled):

- 80 - IO flyttet til annet område
- 81 - Kjenner IO
- 82 - Intervjuer kapasitetsproblemer, sykdom e.l.

For en del **overføringer** og **frafall** må dere merke av i allinfo bildet hvilke type sporing som er foretatt. Hensikten med dette er at intervjuere som overtar IO skal få vite hva som er gjort, slik at arbeidet deres blir lettere. Det skal alltid gis informasjon i feltet "**SpsOppflg.**". Informasjonen skal være slik at den kan hjelpe de som skal drive oppfølging. Bruk stikkord. Dersom IO er midlertidig fraværende utover innsamlingsperioden, bør det gis opplysning om at IO kan kontaktes senere, og helst når, med tanke på eventuell oppfølging etter intervjuperioden.

Både IO som bor utenlands i forbindelse med arbeid eller skolegang ut over 6 måneder, og permanent utflyttede skal registreres som avgang med kode 92.

2.12 Innledningsteksten

Innledningsvis skal dere lese opp følgende tekst for IO:

"Mitt navn er xx, jeg ringer fra Statistisk sentralbyrå. Er det mulig å få snakke med xx? Vi har sendt deg et brev om at vi ønsker å intervju deg i forbindelse med Lokalvalgsundersøkelsen 2003. Har du mottatt og lest det? Har du mulighet til å svare på spørsmålene nå? Eller passer det kanskje bedre en annen gang?." Her kan dere gjerne velge en annen formulering som ikke i like stor grad åpner for at IO velger å utsette intervjuet.

Dersom IO mener hun/han ikke har fått IO-brevet, skal dere orientere om innholdet. Eventuelt skal dere tilby å sende et nytt brev og ta kontakt senere dersom det er nødvendig for å få til en avtale med IO.

3 Generelt om skjema

Vær forsiktig med å bruke kategoriene "vet ikke" og "nekter" hvis de ikke spesielt står i spørsmålsteksten. Det er viktig å prøve å få IO til å gi et annet svar, men uten å presse i noen retning. Noen ganger kan IO trenge litt tid for å komme frem til svaret, og da er det viktig å være litt tålmodig. Når IO likevel svarer "vet ikke" eller nekter å svare, pass da på at du bruker riktig tast - "F8" for "vet ikke" og "F9" for "nekting", eller spørsmålstegnknapp og utropstegnknapp i verktøylinja.

Og så følger instruksene til de enkelte spørsmålene. Her skal spørsmål som trenger ytterligere presisering og instruks beskrives.

3.1 Spesielle IO

Flyttede IO

Hvis IO ikke er å treffe på det oppgitte telefonnummeret sporer dere på vanlig måte ved hjelp av de sporingsredskapene der har tilgjengelig (elektronisk telefonkatalog, kontakte seksjonen for sporing i BEBAS).

Siden IO skal få et postalt skjema etter intervjuet skal dere stille IO spørsmål om den adressen vi har registrert stemmer. Hvis IO oppgir at han/hun har endret adresse skal dette oppdateres ved å skrive inn ny adresse i skjermbildet dere kommer til etter at dere har avsluttet intervjuet.

Utenlandske statsborgere

Utenlandske statsborgere som har bodd i Norge i minst tre år har stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalg. De har ikke stemmerett ved nasjonale valg, og vil derfor ikke få spørsmålene som dreier seg om stortingsvalg og EU-avstemning.

Folkeregistrert kommune

Hvis det oppstår uklarhet i forhold til hvilken kommune IO skal svare for, er det viktig å presisere at IO svarer for den kommunen hvor vedkommende er folkeregistrert. Dette er også den kommunen hvor IO har stemmerett. Folkeregistrert kommune og bostedskommune trenger ikke være det samme. Dette gjelder ofte studenter, som bor og studerer på et sted, men som er folkeregistrert og stemmeberettiget på et annet.

3.2 Spørsmål i skjema

Spørsmål 6a-b og 14a-b

Med *felleslister* menes at noen av de landsdekkende partiene går sammen i et listesamarbeid. Det kan f.eks. være at partiene Høyre og KrF går sammen om en borgerlig fellesliste.

Med *andre lister* tenker vi på ulike typer bygdelister og på småpartier, landsdekkende eller lokale. Under *spesifisering* av slike felleslister eller andre lister, skal navnet på lista eller partiet noteres akkurat slik IO svarer.

Spørsmål 12

Hvis respondenten nevner flere saker som de viktigste, be ham velge en.

Spørsmål 13-20b, 24

Spørsmålene som omhandler fylkestingsvalg blir ikke stilt til IO med stemmerett i Oslo. Årsaken til det er at Oslo ikke har noe fylkesting, og dermed ikke fylkestingsvalg.

Spørsmål 21

Hvis personen ikke hadde stemmerett på dette tidspunktet, blir svaret likevel "Nei" i dette spørsmålet.

Spørsmål 44a

Dette spørsmålet stilles som et "split half" spørsmål. Halve utvalget får spørsmålet formulert på måte a og den andre halvparten får det formulert på måte b.

Spørsmål 44b

Ved dette valget blir det gjennomført en prøveordning med direktevalg av ordfører i 37 kommuner. I disse kommunene kan innbyggerne velge ordfører direkte fremfor at kommunestyret skal velge hvem som skal være ordfører. I spørsmål 44b har vi en annen formulering til IO i de kommunene der en slik prøveordning har blitt gjennomført, enn til IO i andre kommuner.

Følgende 37 kommuner er med i prøveordningen:

Kvæfjord	Troms
Lyngen	Troms
Salangen	Troms
Ibestad	Troms
Målselv	Troms
Skånland	Troms
Evenes	Nordland
Gjemnes	Møre og Romsdal
Norddal	Møre og Romsdal
Vestnes	Møre og Romsdal
Samnanger	Hordaland
Trysil	Hedmark
Alvdal	Hedmark
Nes	Buskerud
Bokn	Rogaland
Re	Vestfold
Porsanger	Finnmark
Harstad	Troms
Vågan	Nordland
Vestvågøy	Nordland
Steinkjer	Nord-Trøndelag
Hemne	Sør-Trøndelag
Molde	Møre og Romsdal
Ørsta	Møre og Romsdal
Selje	Sogn og Fjordane
Strand	Rogaland
Klepp	Rogaland
Ringsaker	Hedmark
Lier	Buskerud
Bø	Telemark
Risør	Aust-Agder
Skjervøy	Troms
Os	Hedmark
Gausdal	Oppland
Ølen	Rogaland
Mandal	Vest-Agder
Gol	Buskerud

Spørsmål 44c

Dette spørsmålet stilles som et "split half" spørsmål. Halve utvalget får spørsmålet formulert på måte a og den andre halvparten får det formulert på måte b.

Spørsmål 45a-e

Definisjonen av *din nære familie* avhenger av hva IO selv legger i det.

Spørsmål 48b

Dette spørsmålet stilles som et "split half" spørsmål. Halve utvalget får spørsmålet formulert på måte a og den andre halvparten får det formulert på måte b.

Spørsmål 48c

Dette spørsmålet stilles som et "split half" spørsmål. Halve utvalget får spørsmålet formulert på måte a og den andre halvparten får det formulert på måte b.

Spørsmål 51

Hvis det stilles spørsmål skal det presiseres at med innvandrere mener vi i denne sammenheng ikke-vestlige innvandrere.

De fleste bakgrunnsspørsmålene er hentet fra omnibusundersøkelsen, og instruksene til de aktuelle spørsmålene gjengis her:

Spørsmål 56

Vi spør ikke (som i AKU) om bedriftens navn m.v, og har da heller ingen mulighet til å kontrollere det vi får oppgitt. Det er derfor svært viktig at du, sammen med IO, kan plassere arbeidsstedet i riktig næringsgruppe.

Det vil forekomme tvilstilfeller. Er det tvil om plasseringen, skal du krysse av for *annen næring*. Det kan også forekomme at IO arbeider i to ulike næringsgrener f.eks. jordbruk og fiske, drosjekjøring kombinert med annen virksomhet osv. Det avgjørende må da være i hvilken næring IO for tiden arbeider mest.

Spørsmål 57

Hvis IO skulle ha mer enn ett yrke i bedriften, fører dere opp hovedyrket.

Dersom du ikke kan finne kode, er det viktig at du beskriver IOs arbeidsoppgaver så godt som mulig.

Nedenfor finner du et utdrag fra Kommunal- og regionaldepartementets stemmeveiledning i forbindelse med kommunestyre og fylkestingsvalget.

(<http://odin.dep.no/krd/valg/informasjon/stemme/016051-990926/index-dok000-b-n-a.html>)

Hvordan endre på stemmeseddelen?

Stemmeseddelen avgjør hvilket parti du stemmer på. Hvis du vil være med på å påvirke hvilke av kandidatene som skal bli valgt inn for partiet, må du endre på stemmeseddelen, det vil si gi personstemmer.

Det er ikke lenger adgang til å stryke kandidater, verken ved kommunestyrevalg eller ved fylkestingsvalg. Veiledning for hvordan du gjør endringer, står på stemmesedlene.

Ikke vær redd for å endre på stemmeseddelen! Den blir ikke forkastet selv om du gjør feil.

Ved kommunestyrevalget kan du

- Gi *personstemme* til kandidater på stemmeseddelen. Sett i så fall et merke (kryss, hake eller liknende) i ruten ved navnet til de kandidatene du vil stemme på. Du kan gi personstemme til så mange av kandidatene du vil.

Hvis navnet til noen av kandidatene står med *uthevet skrift*, betyr det at partiet/gruppen har prioritert dem foran de andre kandidatene. Du kan gi personstemmer til kandidater med uthevet skrift, på samme måte som til de andre kandidatene. Om betydningen av å stå med uthevet skrift – se under.

- Gi personstemme til kandidater fra andre partier/grupper (såkalte *slengere*). Skriv i så fall kandidatnavnene i et eget felt på stemmeseddelen for ditt parti. Hvor mange slengere du kan føre opp, avhenger av antall representanter som skal velges til kommunestyret, og vil fremgå av stemmeseddelen.

Vær oppmerksom på at når du fører opp slengere, vil en del av stemmen din bli overført til det andre partiet/gruppen. Verdien av stemmen din for det partiet/gruppen du stemmer på, blir tilsvarende

reduisert. Eksempel: Det skal velges 13 representanter til kommunestyret. Du fører opp 2 slengere på din stemmeseddel. Dette medfører at 2/13 av stemmen din overføres til det andre partiet. Det partiet du stemmer på, får dermed bare 11/13 stemme.

Ved fylkestingsvalget kan du:

- Gi *personstemme* til kandidater på stemmeseddelen. Sett i så fall et merke (kryss, hake eller liknende) i ruten ved navnet til de kandidatene du vil stemme på. Du kan gi personstemme til så mange av kandidatene du vil.

Du kan ikke føre opp slengere ved fylkestingsvalget. Partiene kan heller ikke sette opp kandidatnavn med uthevet skrift.

Kommunestyrevalg: Hva betyr det at kandidater står med uthevet skrift?

Partiene/gruppene kan på forhånd bestemme at enkelte kandidater skal stå sterkere enn andre. Disse kandidatenes navn står med uthevet skrift, øverst på stemmeseddelen. Partiene/gruppene har da gitt kandidatene et *stemmetillegg*. Dette stemmetillegget får de, uansett om velgerne gir dem personstemmer eller ikke. Stemmetillegget tilsvarer $\frac{1}{4}$ personstemme per stemmeseddel. (Eller 25 prosent av det totale antall stemmer som kommer listen til gode. Stemmetillegget erstatter den tidligere ordningen med *forhåndskumulering*, hvor kandidatnavn ble ført opp to ganger etter hverandre. Dette medførte at kandidaten fikk en hel ekstra personstemme per stemmeseddel. Partiene/ gruppene kunne forhåndskumulere så mange kandidater de ville. Stemmetillegg etter den nye ordningen kan kun gis til et begrenset antall kandidater. Endringen innebærer at velgernes mulighet for å påvirke på kandidatvalget har blitt større i forhold til tidligere. Ved fylkestingsvalget er det ikke adgang for partiene/gruppene til å gi kandidater stemmetillegg.

Lykke til med intervjuingen!

Lokalvalgsundersøkelsen 2003

Statistisk sentralbyrå gjennomfører nå en undersøkelse om årets lokalvalg på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning. Spørsmålene dreier seg om lokaldemokratiet, valg og valgkamp og politisk interesse og deltakelse. Opplysningene vi samler inn skal brukes til forskning om disse temaene.

Til undersøkelsen er det trukket et utvalg på 4000 personer. Utvalget er trukket tilfeldig fra folkeregisteret og representerer et speilbilde av befolkningen. Du er blant de uttrukne. Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve opplysningene slettet. Men for at vi skal få så gode resultater som mulig, er det viktig at alle som er trukket ut blir med. Vi kan ikke erstatte deg med en annen. For å kunne følge utviklingen gjennom de senere år, er halvparten av utvalget trukket blant dem som var med i utvalget til Lokalvalgsundersøkelsen i 1999. Resten av utvalget er nytt. Undersøkelsen er todelt. Først gjennomføres et telefonintervju på omlag 25 minutter. Deretter får du tilsendt et spørreskjema som du skal fylle ut selv. Alle som sender inn skjema er med i trekningen av et gavekort til en verdi av 10.000 kroner og fem gavekort til en verdi av 1.000 kroner.

I nær framtid vil en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå ringe deg i forbindelse med denne undersøkelsen. Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler og SSB er underlagt kontroll både fra Datatilsynet og vårt eget personvernombud. Det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hva enkeltpersoner har svart på undersøkelsen. For å gjøre skjemaet kortere og for å få bedre utbytte av informasjonen vi samler inn, vil vi hente inn opplysninger fra Statistisk sentralbyrås utdanningsregister og opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall. Noen av opplysningene i undersøkelsen kan være personsensitive, da vi stiller spørsmål om politisk oppfatning og deltakelse i noen typer organisasjoner. For dem som var med i undersøkelsen i 1999, vil også opplysninger fra den gang bli knyttet til svarene vi får i år. Innen utgangen av 2007 vil vi fjerne alle navn og adresser fra datamaterialet, slik at identifisering av den enkelte ikke lenger er mulig.

Vi har lagt ved en brosjyre som forteller mer om både undersøkelsen og hva den brukes til. Ønsker du mer informasjon om undersøkelsen kan du gjerne ringe oss gratis på telefonnummer 800 83 028, eller sende en e-post til ahs@ssb.no. Generelle spørsmål vedrørende personvern i SSB kan rettes til SSBs personvernombud, tel 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

På forhånd takk!

Med vennlig hilsen

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, september 2003
Sakshandsamar: Aina Helen Sætre
Seksjon for intervjuundersøkingar

Lokalvalsundersøkinga 2003

Statistisk sentralbyrå gjennomfører no ei undersøking om lokalvalet i år på oppdrag frå Institutt for samfunnsforskning. Spørsmåla dreier seg om lokaldemokratiet, val og valkamp og politisk interesse og deltaking. Opplysningane vi samlar inn skal brukast til forskning om desse tema.

Til undersøkinga er det trekt eit utval på 4000 personar. Utvalet er tilfeldig trekt frå folkeregisteret og representerer eit spegelbilete av befolkninga. Du er blant dei vi har trekt ut. Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga og krevje opplysningane sletta. Men for at vi skal få så gode resultat som mogleg, er det viktig at alle som er trekte ut blir med. Vi kan ikkje erstatte deg med ein annan person. For å kunne følgje utviklinga gjennom dei seinare åra, er halvparten av utvalet trekt blant dei som var med i utvalet til Lokalvalsundersøkinga i 1999. Resten av utvalet er nytt. Undersøkinga er todelt. Først blir du intervjuet på telefon i om lag 25 minutt. Deretter sender vi deg eit spørjeskjema som du skal fylle ut sjølv. Alle som sender inn skjema er med i trekninga av eit gåvekort til ein verdi av 10.000 kroner og fem gåvekort til ein verdi av 1.000 kroner.

I nær framtid vil ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå ringje deg i samband med denne undersøkinga. Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Undersøkinga blir gjennomført etter lovpålagde reglar og SSB er underlagd kontroll både frå Datatilsynet og vårt eige personvernombod. Det vil aldri bli kjent utanfor Statistisk sentralbyrå kva enkeltpersonar har svart på undersøkinga. For å gjere skjemaet kortare og for å få betre utbytte av informasjonen vi samlar inn, vil vi hente inn opplysningar frå Statistisk sentralbyrå sitt utdanningsregister og opplysningar om valdeltaking frå kommunane sine manntal. Nokre av opplysningane i undersøkinga kan vere personsensitive, fordi vi stiller spørsmål om politisk oppfatning og deltaking i nokre typar organisasjonar. For dei som var med i undersøkinga i 1999, vil òg opplysningar frå den gongen bli knytte til svara vi får i år. Innan utgongen av 2007 vil vi fjerne alle namn og adresser frå datamaterialet, slik at det blir umogleg å identifisere den enkelte.

Vi har lagt ved ei brosjyre som fortel meir om både undersøkinga og kva ho blir nytta til. Ønskjer du meir informasjon om undersøkinga, kan du gjerne ringje oss gratis på telefonnummer 800 83 028, eller sende ein e-post til ahs@ssb.no. Generelle spørsmål vedrørande personvern i SSB kan rettast til SSB sitt personvernombod, tel 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

På førehand takk!

Med venleg helsing

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Lokalvalgsundersøkelsen 2003

Produktnummer 7110-0

Instruks

Orientering og veiledning for cati-intervjuere

INNHold

1. Orientering om undersøkelsen	31
1.1 Oppdragsgivere	31
1.2 Hva handler denne undersøkelsen om?	31
1.3 Tidligere undersøkelser?	31
2. Gjennomføring av undersøkelsen	31
2.1 Utvalg	31
2.2. Innsamlingsmetode	31
2.3 Intervjutid	32
2.4 Innsamlingsperiode	32
2.5 IO-brev	32
2.6 Svarprosent	32
2.7 Informasjon om IO	32
2.8 Premiering	32
2.9 Forberedelsestid	32
2.10 Hva skjer med dataene - registerkobling, anonymisering, sletting.....	32
2.11 Frafall og avgang	33
2.12 Innledningsteksten.....	33
3 Generelt om skjema.....	34
3.1 Spesielle IO	34
3.2 Spørsmål i skjema	34
Lokalvalgsundersøkelsen 2003	38
Lokalvalsundersøkinga 2003	39

Intervjuerkontakt:	Grete Korsvoll og Nina Buskoven	tlfnr 21 09 46 96
Programmering:	Anne Kathrine Jernberg	tlfnr 21 09 46 56
Utvalgstreking:	Gunnar Fodnesbergene og Glenn Erik Wangen	tlfnr 21 09 47 89
Planlegger:	Nina Buskoven og Aina Helen Sætre	tlfnr 21 09 48 96/42 20

1. Orientering om undersøkelsen

1.1 Oppdragsgivere

Lokalvalgsundersøkelsen gjennomføres på oppdrag for Institutt for samfunnsforskning (ISF), og finansieres av Kommunal- og regionaldepartementet. Prosjektleder på ISF er forsker II Jo Saglie.

1.2 Hva handler denne undersøkelsen om?

I forbindelse med kommune- og fylkestingsvalget høsten 2003 ønsker Institutt for samfunnsforskning (ISF) å gjennomføre Lokalvalgsundersøkelsen 2003. Målet er å få kunnskap om folks deltakelse og engasjement i lokalpolitikken, og kaste lys over årsaker til valgets utfall. Vi er interessert i folks syn på kommunens styre og stell. Aktuelle saker som kommunesammenslåing, privatisering og valgkamptemaer spørres det også om. Undersøkelsen er utviklet i samarbeid med tilsvarende undersøkelser i mange andre land. Dermed blir det mulig å sammenligne hvordan demokratiet fungerer i ulike deler av verden. Det er også ønskelig å sammenligne resultatene fra denne undersøkelsen med resultater fra tidligere Lokalvalgsundersøkelser.

1.3 Tidligere undersøkelser?

Ved kommune- og fylkestingsvalget i 1995 og 1999 gjennomførte SSB tilsvarende undersøkelser for samme oppdragsgiver. Resultatene fra disse undersøkelsene er blitt presentert i henholdsvis Tor Bjørklunds bok: *"Et Lokalvalg i perspektiv. Valget i 1995 i lys av sosiale og politiske endringer"* og i Tor Bjørklund og Jo Sables rapport *"Lokalvalget i 1999. Rekordlav og rekordhøy deltakelse"*.

2. Gjennomføring av undersøkelsen

2.1 Utvalg

Utvalget til undersøkelsen består av 4 005 stemmeberettigede personer i alderen 18-83 år. En 17-åring som fyller 18 år seinest 31. desember i år, har stemmerett. Du må derfor regne med at du kan få IO som ikke fyller 18 før i slutten av dette året. Utenlandske statsborgere som har bodd i Norge i minst tre år, har stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalg, og er dermed med i utvalget. Personer som er statsborger i et annet nordisk land og er blitt folkeregisterført som bosatt i Norge senest 31. mai i valgåret har også stemmerett, og er med i utvalget.

Omtrent halvparten av utvalget er panel, dvs. at de også var med i utvalget til Lokalvalgsundersøkelsen i 1999. Panelet består både av personer som ble intervjuet og personer som var frafall i 1999. Alle i panelutvalget var "nye" ved undersøkelsen i 1999. Panelet er supplert med IO i alderen 18-21 år, dvs. de som har fått stemmerett siden forrige kommunevalg.

2.2. Innsamlingsmetode

Kommune- og fylkestingsvalget holdes 15. september og intervjuingen starter to dager etter (se pkt. 2.5). Intervjuene skal tas over telefon (CAI) - og telefonnummer står på IO-lista.

Valgdeltakelsen ved lokalvalgene har i de siste årene vært ganske lav, i 1995 var den helt nede i 62.8 prosent av de stemmeberettigede. Ved kommunevalget i 1999 var den på lave 60.4 prosent. Derfor er det særlig viktig at intervjuerne tar et krafttak for også å få med IO som ikke har stemt - dersom dette er grunnen IO oppgir for ikke å ville være med.

Undersøkelsen er todelt. Personene i utvalget som blir intervjuet på telefon får tilsendt et postalt skjema som de skal fylle ut og returnere til oss. I det postale spørreskjemaet blir det blant annet stilt spørsmål om holdninger til lokaldemokrati, egen kommune og personvalgordningen og lokalvalg.

2.3 Intervjtid

Stipulert gjennomsnittlig intervjtid er 25 minutter.

2.4 Innsamlingsperiode

Perioden for datainnsamling er fra 17. september til 8. november 2003. Det er viktig at intervjuingen starter snarest mulig etter valget, ettersom flere av spørsmålene er nært knyttet til tanker IO har gjort seg rundt sin stemmegivning.

2.5 IO-brev

Det kan være en fare for at noen IO som ikke hadde tenkt å stemme vil gjøre det likevel når de får et brev om at de er trukket ut til denne undersøkelsen. For å unngå et slikt problem vil brevene ikke bli sendt ut til IO før mandag 15. september om morgenen. Dette innebærer imidlertid at dere kan oppleve at noen ikke har mottatt IO-brevet når dere begynner å intervjuer den 17. september. Vi håper dette ikke gjelder mange IO.

I forsendelsen til IO er det også lagt ved en brosjyre med mer informasjon om undersøkelsen, og hva den skal brukes til.

2.6 Svarprosent

Ved forrige Lokalvalgsundersøkelse hadde vi en oppslutning på 74,4 prosent. Målsettingen for denne undersøkelsen er å nå minst samme resultat. Det innebærer at vi må ha i overkant av 3000 intervju. I stortingsvalgsundersøkelsene har det vist seg at frafallet er noe større i panelet enn blant nye IO. Vår utfordring for denne undersøkelsen blir dermed å oppnå like høy oppslutning i begge gruppene. Vi vil holde dere orientert underveis hvordan dere ligger an i forhold til målsettingen.

2.7 Informasjon om IO

På IO-listen finner dere opplysninger om IO er panel-IO eller ikke. I feltet delutvalg er det ekte panelet merket med 'EP', det uekte panelet (suppleringsutvalget) merket med 'UP' og det nye utvalget er merket med 'NU' Her står det også om IO ble intervjuet eller gikk til frafall ved undersøkelsen i 1999. Feltet resultat er 'Int' hvis det var intervju og 'Frf' hvis det var frafall.

2.8 Premiering

Alle som blir intervjuet og sender inn skjema er med i trekningen av et gavekort til en verdi av 10.000 kroner og fem gavekort til en verdi av 1.000 kroner.

2.9 Forberedelsestid

Dere får 2 timer forberedelsestid, hvorav en time er en felles briefing med prosjektledere en av dagene 17., 18., og 19. september. Resten av tiden går til å lese instruks og ta prøveintervju. Dette fører dere på produktnummer 7110.

2.10 Hva skjer med dataene? - registerkobling, anonymisering, sletting

For å gjøre skjemaet kortere og for å få bedre utbytte av informasjonen vi samler inn, vil vi hente inn opplysninger fra Statistisk sentralbyrås utdanningsregister og opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall. Noen av opplysningene i undersøkelsen kan være personsensitive, da vi stiller spørsmål om politisk oppfatning. For dem som var med i undersøkelsen i 1999, vil også opplysninger fra den gang bli knyttet til svarene vi får i år. Innen utgangen av 2007 vil vi fjerne alle navn og adresser fra datamaterialet, slik at identifisering av den enkelte ikke lenger er mulig. Dette informeres det om i IO-brevet.

2.11 Frafall og avgang

I frafalls- og avgangsregistreringen er det viktig at dere kjenner forskjellen på **frafall** og **avgang**.

Vær oppmerksom på at personer bosatt i institusjon har stemmerett og skal ikke registreres som avgang.

Her er kodene som gjelder under frafall, avgang og overføringer:

Frafall (alternativ 3 i Innled):

- 11 - IO har ikke tid nå
- 12 - IO ønsker ikke å delta
- 13 - IO deltar ikke av prinsipp
- 14 - Andre nekter for IO

- 21 - Kortvarig sykdom
- 22 - Langvarig sykdom
- 23 - Sykdom / dødsfall i IOs familie, annen uforutsett hendelse
- 24 - Språkproblemer

- 31 - Midlertidig fravær pga. skolegang/arbeid
- 32 - Midlertidig fravær pga. ferie e.l.
- 33 - Finner ikke adressen/boligen
- 34 - Ikke telefon / for kostbart, for langt å reise
- 35 - IO ikke å treffe av andre årsaker (spesifiser)

- 41 - Andre frafallsgrunner

Avgang (alternativ 4 i Innled):

- 91 - IO død
- 92 - Bosatt i utlandet minst 6 mnd.

Overføring (alternativ 2 i Innled):

- 80 - IO flyttet til annet område
- 81 - Kjenner IO
- 82 - Intervjuer kapasitetsproblemer, sykdom e.l.

For en del **overføringer** og **frafall** må dere merke av i allinfo bildet hvilke type sporing som er foretatt. Hensikten med dette er at intervjuere som overtar IO skal få vite hva som er gjort, slik at arbeidet deres blir lettere. Det skal alltid gis informasjon i feltet "**SpsOppflg.**". Informasjonen skal være slik at den kan hjelpe de som skal drive oppfølging. Bruk stikkord. Dersom IO er midlertidig fraværende utover innsamlingsperioden, bør det gis opplysning om at IO kan kontaktes senere, og helst når, med tanke på eventuell oppfølging etter intervjuperioden.

Både IO som bor utenlands i forbindelse med arbeid eller skolegang ut over 6 måneder, og permanent utflyttede skal registreres som avgang med kode 92.

2.12 Innledningsteksten

Innledningsvis skal dere lese opp følgende tekst for IO:

"Mitt navn er xx, jeg ringer fra Statistisk sentralbyrå. Er det mulig å få snakke med xx? Vi har sendt deg et brev om at vi ønsker å intervjuer deg i forbindelse med Lokalvalgundersøkelsen 2003. Har du mottatt og lest

det? Har du mulighet til å svare på spørsmålene nå? Eller passer det kanskje bedre en annen gang?." Her kan dere gjerne velge en annen formulering som ikke i like stor grad åpner for at IO velger å utsette intervjuet.

Dersom IO mener hun/han ikke har fått IO-brevet, skal dere orientere om innholdet. Eventuelt skal dere tilby å sende et nytt brev og ta kontakt senere dersom det er nødvendig for å få til en avtale med IO.

3 Generelt om skjema

Vær forsiktig med å bruke kategoriene "vet ikke" og "neker" hvis de ikke spesielt står i spørsmålsteksten. Det er viktig å prøve å få IO til å gi et annet svar, men uten å presse i noen retning. Noen ganger kan IO trenge litt tid for å komme frem til svaret, og da er det viktig å være litt tålmodig. Når IO likevel svarer "vet ikke" eller neker å svare, pass da på at du bruker riktig tast - "F8" for "vet ikke" og "F9" for "neking", eller spørsmålstegnknapp og utropstegnknapp i verktøylinja.

Og så følger instruksene til de enkelte spørsmålene. Her skal spørsmål som trenger ytterligere presisering og instruks beskrives.

3.1 Spesielle IO

Flyttede IO

Hvis IO ikke er å treffe på det oppgitte telefonnummeret sporer dere på vanlig måte ved hjelp av de sporingsredskapene der har tilgjengelig (elektronisk telefonkatalog, kontakte seksjonen for sporing i BEBAS).

Siden IO skal få et postalt skjema etter intervjuet skal dere stille IO spørsmål om den adressen vi har registrert stemmer. Hvis IO oppgir at han/hun har endret adresse skal dette oppdateres ved å skrive inn ny adresse i skjembildet dere kommer til etter at dere har avsluttet intervjuet.

Utenlandske statsborgere

Utenlandske statsborgere som har bodd i Norge i minst tre år har stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalg. De har ikke stemmerett ved nasjonale valg, og vil derfor ikke få spørsmålene som dreier seg om stortingsvalg og EU-avstemning.

Folkeregistrert kommune

Hvis det oppstår uklarhet i forhold til hvilken kommune IO skal svare for, er det viktig å presisere at IO svarer for den kommunen hvor vedkommende er folkeregistrert. Dette er også den kommunen hvor IO har stemmerett. Folkeregistrert kommune og bostedskommune trenger ikke være det samme. Dette gjelder ofte studenter, som bor og studerer på et sted, men som er folkeregistrert og stemmeberettiget på et annet.

3.2 Spørsmål i skjema

Spørsmål 6a-b og 14a-b

Med *felleslister* menes at noen av de landsdekkende partiene går sammen i et listesamarbeid. Det kan f.eks. være at partiene Høyre og KrF går sammen om en borgerlig fellesliste.

Med *andre lister* tenker vi på ulike typer bygdelister og på småpartier, landsdekkende eller lokale. Under *spesifisering* av slike felleslister eller andre lister, skal navnet på lista eller partiet noteres akkurat slik IO svarer.

Spørsmål 12

Hvis respondenten nevner flere saker som de viktigste, be ham velge en.

Spørsmål 13-20b, 24

Spørsmålene som omhandler fylkestingsvalg blir ikke stilt til IO med stemmerett i Oslo. Årsaken til det er at Oslo ikke har noe fylkesting, og dermed ikke fylkestingsvalg.

Spørsmål 21

Hvis personen ikke hadde stemmerett på dette tidspunktet, blir svaret likevel "Nei" i dette spørsmålet.

Spørsmål 44a

Dette spørsmålet stilles som et "split half" spørsmål. Halve utvalget får spørsmålet formulert på måte a og den andre halvparten får det formulert på måte b.

Spørsmål 44b

Ved dette valget blir det gjennomført en prøveordning med direktevalg av ordfører i 37 kommuner. I disse kommunene kan innbyggerne velge ordfører direkte fremfor at kommunestyret skal velge hvem som skal være ordfører. I spørsmål 44b har vi en annen formulering til IO i de kommunene der en slik prøveordning har blitt gjennomført, enn til IO i andre kommuner.

Følgende 36 kommuner er med i prøveordningen:

Kvæfjord	Troms
Lyngen	Troms
Ibestad	Troms
Målselv	Troms
Skånland	Troms
Evenes	Nordland
Gjemnes	Møre og Romsdal
Norddal	Møre og Romsdal
Vestnes	Møre og Romsdal
Samnanger	Hordaland
Trysil	Hedmark
Alvdal	Hedmark
Nes	Buskerud
Bokn	Rogaland
Re	Vestfold
Porsanger	Finnmark
Harstad	Troms
Vågan	Nordland
Vestvågøy	Nordland
Steinkjer	Nord Trøndelag
Hemne	Sør-Trøndelag
Molde	Møre og Romsdal
Ørsta	Møre og Romsdal
Selje	Sogn og Fjordane
Strand	Rogaland
Klepp	Rogaland
Ringsaker	Hedmark
Lier	Buskerud
Bø	Telemark
Risør	Aust-Agder
Skjervøy	Troms
Os	Hedmark
Gausdal	Oppland
Ølen	Rogaland
Mandal	Vest-Agder
Gol	Buskerud

Spørsmål 44c

Dette spørsmålet stilles som et "split half" spørsmål. Halve utvalget får spørsmålet formulert på måte a og den andre halvparten får det formulert på måte b.

Spørsmål 45a-e

Definisjonen av *din nære familie* avhenger av hva IO selv legger i det.

Spørsmål 48b

Dette spørsmålet stilles som et "split half" spørsmål. Halve utvalget får spørsmålet formulert på måte a og den andre halvparten får det formulert på måte b.

Spørsmål 48c

Dette spørsmålet stilles som et "split half" spørsmål. Halve utvalget får spørsmålet formulert på måte a og den andre halvparten får det formulert på måte b.

Spørsmål 51

Hvis det stilles spørsmål skal det presiseres at med innvandrere mener vi i denne sammenheng ikke-vestlige innvandrere.

De fleste bakgrunnsspørsmålene er hentet fra omnibusundersøkelsen, og instruksene til de aktuelle spørsmålene gjengis her:

Spørsmål 56

Vi spør ikke (som i AKU) om bedriftens navn m.v, og har da heller ingen mulighet til å kontrollere det vi får oppgitt. Det er derfor svært viktig at du, sammen med IO, kan plassere arbeidsstedet i riktig næringsgruppe.

Det vil forekomme tvilstilfeller. Er det tvil om plasseringen, skal du krysse av for *annen næring*. Det kan også forekomme at IO arbeider i to ulike næringsgrener f.eks. jordbruk og fiske, drosjekjøring kombinert med annen virksomhet osv. Det avgjørende må da være i hvilken næring IO for tiden arbeider mest.

Spørsmål 57

Hvis IO skulle ha mer enn ett yrke i bedriften, fører dere opp hovedyrket.

Dersom du ikke kan finne kode, er det viktig at du beskriver IOs arbeidsoppgaver så godt som mulig.

Nedenfor finner du et utdrag fra Kommunal- og regionaldepartementets stemmeveiledning i forbindelse med kommunestyre og fylkestingsvalg.

(<http://odin.dep.no/krd/valg/informasjon/stemme/016051-990926/index-dok000-b-n-a.html>)

Hvordan endre på stemmeseddelen?

Stemmeseddelen avgjør hvilket parti du stemmer på. Hvis du vil være med på å påvirke hvilke av kandidatene som skal bli valgt inn for partiet, må du endre på stemmeseddelen, det vil si gi personstemmer.

Det er ikke lenger adgang til å stryke kandidater, verken ved kommunestyrevalg eller ved fylkestingsvalg. Veiledning for hvordan du gjør endringer, står på stemmesedlene.

Ikke vær redd for å endre på stemmeseddelen! Den blir ikke forkastet selv om du gjør feil.

Ved kommunestyrevalget kan du

- Gi *personstemme* til kandidater på stemmeseddelen. Sett i så fall et merke (kryss, hake eller liknende) i ruten ved navnet til de kandidatene du vil stemme på. Du kan gi personstemme til så mange av kandidatene du vil.

Hvis navnet til noen av kandidatene står med *uthevet skrift*, betyr det at partiet/gruppen har prioritert dem foran de andre kandidatene. Du kan gi personstemmer til kandidater med uthevet skrift, på samme måte som til de andre kandidatene. Om betydningen av å stå med uthevet skrift – se under.

- Gi personstemme til kandidater fra andre partier/grupper (såkalte *slengere*). Skriv i så fall kandidatnavnene i et eget felt på stemmeseddelen for ditt parti. Hvor mange slengere du kan føre opp, avhenger av antall representanter som skal velges til kommunestyret, og vil fremgå av stemmeseddelen.

Vær oppmerksom på at når du fører opp slengere, vil en del av stemmen din bli overført til det andre partiet/gruppen. Verdien av stemmen din for det partiet/gruppen du stemmer på, blir tilsvarende redusert. Eksempel: Det skal velges 13 representanter til kommunestyret. Du fører opp 2 slengere på din stemmeseddel. Dette medfører at 2/13 av stemmen din overføres til det andre partiet. Det partiet du stemmer på, får dermed bare 11/13 stemme.

Ved fylkestingsvalget kan du:

- Gi *personstemme* til kandidater på stemmeseddelen. Sett i så fall et merke (kryss, hake eller liknende) i ruten ved navnet til de kandidatene du vil stemme på. Du kan gi personstemme til så mange av kandidatene du vil.

Du kan ikke føre opp slengere ved fylkestingsvalget. Partiene kan heller ikke sette opp kandidatnavn med uthevet skrift.

Kommunestyrevalg: Hva betyr det at kandidater står med uthevet skrift?

Partiene/gruppene kan på forhånd bestemme at enkelte kandidater skal stå sterkere enn andre. Disse kandidatenes navn står med uthevet skrift, øverst på stemmeseddelen. Partiene/gruppene har da gitt kandidatene et *stemmetillegg*. Dette stemmetillegget får de, uansett om velgerne gir dem personstemmer eller ikke. Stemmetillegget tilsvarer $\frac{1}{4}$ personstemme per stemmeseddel. (Eller 25 prosent av det totale antall stemmer som kommer listen til gode. Stemmetillegget erstatter den tidligere ordningen med *forhåndskumulering*, hvor kandidatnavn ble ført opp to ganger etter hverandre. Dette medførte at kandidaten fikk en hel ekstra personstemme per stemmeseddel. Partiene/ gruppene kunne forhåndskumulere så mange kandidater de ville. Stemmetillegg etter den nye ordningen kan kun gis til et begrenset antall kandidater. Endringen innebærer at velgernes mulighet for å påvirke på kandidatvalget har blitt større i forhold til tidligere.

Ved fylkestingsvalget er det ikke adgang for partiene/gruppene til å gi kandidater stemmetillegg.

Lykke til med intervjuingen!

Lokalvalgsundersøkelsen 2003

Statistisk sentralbyrå gjennomfører nå en undersøkelse om årets lokalvalg på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning. Spørsmålene dreier seg om lokaldemokratiet, valg og valgkamp og politisk interesse og deltakelse. Opplysningene vi samler inn skal brukes til forskning om disse temaene.

Til undersøkelsen er det trukket et utvalg på 4000 personer. Utvalget er trukket tilfeldig fra folkeregisteret og representerer et speilbilde av befolkningen. Du er blant de uttrukne. Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve opplysningene slettet. Men for at vi skal få så gode resultater som mulig, er det viktig at alle som er trukket ut blir med. Vi kan ikke erstatte deg med en annen. For å kunne følge utviklingen gjennom de senere år, er halvparten av utvalget trukket blant dem som var med i utvalget til Lokalvalgsundersøkelsen i 1999. Resten av utvalget er nytt. Undersøkelsen er todelt. Først gjennomføres et telefonintervju på omlag 25 minutter. Deretter får du tilsendt et spørreskjema som du skal fylle ut selv. Alle som sender inn skjema er med i trekningen av et gavekort til en verdi av 10.000 kroner og fem gavekort til en verdi av 1.000 kroner.

I nær framtid vil en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå ringe deg i forbindelse med denne undersøkelsen. Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler og SSB er underlagt kontroll både fra Datatilsynet og vårt eget personvernombud. Det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hva enkeltpersoner har svart på undersøkelsen. For å gjøre skjemaet kortere og for å få bedre utbytte av informasjonen vi samler inn, vil vi hente inn opplysninger fra Statistisk sentralbyrås utdanningsregister og opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall. Noen av opplysningene i undersøkelsen kan være personsensitive, da vi stiller spørsmål om politisk oppfatning og deltakelse i noen typer organisasjoner. For dem som var med i undersøkelsen i 1999, vil også opplysninger fra den gang bli knyttet til svarene vi får i år. Innen utgangen av 2007 vil vi fjerne alle navn og adresser fra datamaterialet, slik at identifisering av den enkelte ikke lenger er mulig.

Vi har lagt ved en brosjyre som forteller mer om både undersøkelsen og hva den brukes til. Ønsker du mer informasjon om undersøkelsen kan du gjerne ringe oss gratis på telefonnummer 800 83 028, eller sende en e-post til ahs@ssb.no. Generelle spørsmål vedrørende personvern i SSB kan rettes til SSBs personvernombud, tel 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

På forhånd takk!

Med vennlig hilsen

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, september 2003
Sakshandsamar: Aina Helen Sætre
Seksjon for intervjuundersøkingar

Lokalvalsundersøkinga 2003

Statistisk sentralbyrå gjennomfører no ei undersøking om lokalvalet i år på oppdrag frå Institutt for samfunnsforskning. Spørsmåla dreier seg om lokaldemokratiet, val og valkamp og politisk interesse og deltaking. Opplysningane vi samlar inn skal brukast til forskning om desse tema.

Til undersøkinga er det trekt eit utval på 4000 personar. Utvalet er tilfeldig trekt frå folkeregisteret og representerer eit spegelbilete av befolkninga. Du er blant dei vi har trekt ut. Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga og krevje opplysningane sletta. Men for at vi skal få så gode resultat som mogleg, er det viktig at alle som er trekte ut blir med. Vi kan ikkje erstatte deg med ein annan person. For å kunne følge utviklinga gjennom dei seinare åra, er halvparten av utvalet trekt blant dei som var med i utvalet til Lokalvalsundersøkinga i 1999. Resten av utvalet er nytt. Undersøkinga er todelt. Først blir du intervjuet på telefon i om lag 25 minutt. Deretter sender vi deg eit spørjeskjema som du skal fylle ut sjølv. Alle som sender inn skjema er med i trekninga av eit gåvekort til ein verdi av 10.000 kroner og fem gåvekort til ein verdi av 1.000 kroner.

I nær framtid vil ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå ringje deg i samband med denne undersøkinga. Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Undersøkinga blir gjennomført etter lovpålagde reglar og SSB er underlagd kontroll både frå Datatilsynet og vårt eige personvernombod. Det vil aldri bli kjent utanfor Statistisk sentralbyrå kva enkeltpersonar har svart på undersøkinga. For å gjere skjemaet kortare og for å få betre utbytte av informasjonen vi samlar inn, vil vi hente inn opplysningar frå Statistisk sentralbyrå sitt utdanningsregister og opplysningar om valdeltaking frå kommunane sine manntal. Nokre av opplysningane i undersøkinga kan vere personsensitive, fordi vi stiller spørsmål om politisk oppfatning og deltaking i nokre typar organisasjonar. For dei som var med i undersøkinga i 1999, vil òg opplysningar frå den gongen bli knytte til svara vi får i år. Innan utgongen av 2007 vil vi fjerne alle namn og adresser frå datamaterialet, slik at det blir umogleg å identifisere den enkelte.

Vi har lagt ved ei brosjyre som fortel meir om både undersøkinga og kva ho blir nytta til. Ønskjer du meir informasjon om undersøkinga, kan du gjerne ringje oss gratis på telefonnummer 800 83 028, eller sende ein e-post til ahs@ssb.no. Generelle spørsmål vedrørande personvern i SSB kan rettast til SSB sitt personvernombod, tel 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

På førehand takk!

Med venleg helsing

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

PAPIRVERSJON AV SKJEMA TIL LOKALVALGSUNDERSØKELSEN 2003

God dag, jeg heter (INTERVJUERENS NAVN) og ringer fra Statistisk sentralbyrå. Treffer jeg IOS_NAVN ? Vi har nylig sendt deg et brev der vi ber deg være med i en undersøkelse om kommune- og fylkestingsvalget.(ORIENTER OM INNHOLDET DERSOM IO GIR UTTRYKK FOR TVIL OM HVA SOM STÅR I BREVET).

Passer det at vi gjennomfører intervjuet nå med en gang?

(DERSOM IO SIER NEI:) Kan vi avtale et tidspunkt som passer bedre?(NEVN

ALTERNATIVE TIDSPUNKT)

START INTERVJUET 1
 FRAFALL/AVGANG 2
 AVTALE OM NY KONTAKT (UTSETTER) 3

1. a. Da vi trakk deg ut til denne undersøkelsen var du registrert som bosatt i TRKKOMM kommune. Er du fortsatt bosatt i denne kommunen?

JA 1
 NEI 2

- b. HVIS NEI: Hvilken kommune er du bosatt i nå? KOD KOMMUNENAVNET VED ALFABETISK OPPSLAG(F4).

Bostedskommune

2. De offentlige oppgavene i Norge er fordelt mellom staten, fylkeskommunene og kommunene. Hvilken av disse tre mener du har størst innvirkning på hverdagen din?

1. STATEN
2. FYLKESKOMMUNEN
3. KOMMUNEN

25.

Hvor interessert er du i politikk generelt? Er du svært interessert, ganske interessert, lite interessert, eller er du helt uinteressert?

1. SVÆRT INTERESSERT
2. GANSKE INTERESSERT
3. LITE INTERESSERT
4. HELT UINTERESSERT

26.

- a. Av og til varierer folks interesse mellom ulike typer politikk. Hvor interessert er du for eksempel i kommunalpolitikk? Er du svært interessert, ganske interessert, lite interessert, eller helt uinteressert i kommunepolitikk?

1. SVÆRT INTERESSERT
2. GANSKE INTERESSERT
3. LITE INTERESSERT
4. HELT UINTERESSERT

- b. Hva med rikspolitikk? (OM NØDVENDIG: Er du.....)

1. SVÆRT INTERESSERT
2. GANSKE INTERESSERT
3. LITE INTERESSERT
4. HELT UINTERESSERT

- c. Og hva med utenrikspolitikk? (OM NØDVENDIG: Er du.....)

1. SVÆRT INTERESSERT
2. GANSKE INTERESSERT
3. LITE INTERESSERT
4. HELT UINTERESSERT

3.

Stemte du ved kommunevalget i år?

JA ..... 1 → 4
NEI ..... 2 → 3b

3b.

Bestemte du deg på forhånd for at du ikke ville stemme ved dette valget, eller bare ble det slik?"

1. BESTEMTE MEG PÅ FORHÅND
2. BLE BARE SLIK

Går til spørsmål 13.

4. HVIS JA PÅ SPM 3

Benyttet du deg av muligheten til å forhåndsstemme, eller stemte du på valgdagen?

FORHÅNDSSTEMTE.....1 → SPM 5
STEMTE PÅ VALGDAGEN.....2 → spm 6

5. HVIS I PÅ SPM 4

Om det ikke hadde vært mulig å forhåndsstemme, ville du likevel ha stemt eller hadde du latt det være?

VILLE LIKEVEL HA STEMTE.....1
VILLE HA LATT VÆRE Å STEMME.....2
VET IKKE.....9

6.

Hvilket parti eller liste stemte du på?

RØD VALGALLIANSE.....(1)
SOSIALISTISK VENSTREPARTI.....(2)
ARBEIDERPARTIET.....(3)
SENTERPARTIET .....(4)
KRISTELIGFOLKEPARTI.....(5)
VENSTRE.....(6)
HØYRE.....(7)
FREMSKRITTPARTIET.....(8)
KYSTPARTIET .....(9)
FELLESLister .....(10) → spm 6a
ANDRE LISTER .....(11) → spm 6b

6a.

Hvilken felleliste var det?

6b.

Hvilket annet parti eller liste stemte du på?

7.

Ga du ved kommunevalget en personstemme til en eller flere kandidater på listen som du stemte på?

JA ..... 1 → spm 8
NEI ..... 2 → spm 9
VET IKKE ..... 9 → spm 9

8. HVIS JA PÅ SPM 7

Omtrent hvor mange kandidater ga du personstemme? Var det mellom 1 og 4 kandidater, eller var det 5 eller flere?

1 - 4 1
5 ELLER FLERE 2

9. TIL ALLE SOM STEMTE VED KOMMUNEVALGET

Førte du opp kandidater fra andre partiers lister, såkalte slengerstemmer, ved kommunevalget?

JA 1
NEI 2

HVIS JA PÅ SPM 7 OG/ELLER JA PÅ SPM 9 → SPM 10

HVIS NEI BÅDE PÅ SPM 7 OG SPM 9, ELLER KOMBINASJON NEI/VET IKKE → SPM 11
HVIS VET IKKE BÅDE PÅ SPM 7 OG SPM 9 → SPM 12

10. HVIS PERSONSTEMME PÅ EGEN LISTE (SPM 7) OG/ELLER SLENGERSTEMME (SPM 9)

Det kan være mange grunner til at man endrer stemmeseddelen ved kommunevalg. Vil du for hver av de følgende grunner angi om den spilte en stor rolle, spilte en viss rolle, eller ikke spilte noen rolle, da du endret stemmeseddelen ved kommunevalget?

- 1 SPILT EN STOR ROLLE
- 2 SPILT EN VISS ROLLE
- 3 SPILTE IKKE NOEN ROLLE

- a) Kandidatens standpunkt i viktige spørsmål.
- b) Kandidatens kommunalpolitiske erfaring.
- c) Kandidatens bosted.
- d) Kandidaten er kvinne.
- e) Kandidatens alder.
- f) Kandidatens etniske bakgrunn.
- g) Kandidatens opptreden i mediene.
- h) Personlig kjennskap til kandidaten.

GÅ TIL SPM 12

11. HVIS VERKEN PERSONSTEMME PÅ EGEN LISTE (SPM 7) ELLER SLENGERSTEMME (SPM 9)

Det kan være mange grunner til at man ikke endrer stemmeseddelen ved kommunevalg. Vil du for hver grunn angi om den spilte en stor rolle, spilte en viss rolle, eller ikke spilte noen rolle, da du lot være å endre stemmeseddelen ved kommunevalget?

- 1 SPILT EN STOR ROLLE
- 2 SPILT EN VISS ROLLE
- 3 SPILTE IKKE NOEN ROLLE

- a) Jeg visste ikke at det var mulig å stemme på person.
- b) Jeg kjente ikke kandidatene godt nok.
- c) Jeg er først og fremst opptatt av å stemme på parti.
- d) Partiets liste var god nok som den var, ikke behov for å endre på den.
- e) Jeg var usikker på reglene som gjelder for endring av stemmeseddelen.

12. TIL ALLE SOM STEMTE VED KOMMUNEVALGET

Kan du nevne den saken som var viktigst for din stemmegivning ved kommunevalget i år?
ÅPENT SPØRSMÅL, INTERVJUER SKRIVER INN SAKEN SOM IO NEVNER

13. STILLES BARE TIL IO SOM IKKE STEMME I OSLO.

IO SOM STEMME I OSLO, OG SOM HAR STEMTE GÅR TIL SPM 20b.

IO SOM STEMME I OSLO, OG SOM IKKE HAR STEMTE GÅR TIL SPM 21.

Stemte du ved fylkestingsvalget i år?

- JA 1
- NEI .....2 → spørsmål 21

14. VIS JA PÅ SPM 13

Hvilket parti eller liste stemte du på?

- RØD VALGALLIANSE.....(1)
SOSIALISTISK VENSTREPARTI.....(2)
ARBEIDERPARTIET.....(3)
SENTERPARTIET .....(4)
KRISTELIGFOLKEPARTI.....(5)
VENSTRE.....(6)
HØYRE.....(7)
FREMSKRITTSPARTIET.....(8)
KYSTPARTIET. ....(9)
FELLESLister .....(10) → spm 14a
ANDRE LISTER .....(11) →spm 14b

14a.

Hvilken felleliste var det?

14b

Hvilket annet parti eller liste stemte du på?

15.

Ga du ved fylkestingsvalget en personstemme til en eller flere kandidater?

- JA ..... 1→ spm 16
NEI ..... 2→ spm 18
VET IKKE ..... 9→ spm 19

16. HVIS PERSONSTEMME VED FYLKESTINGSVALG (JA PÅ SPM 15)

Omtrent hvor mange kandidater ga du personstemme? Var det mellom 1 og 4 kandidater, eller var det 5 eller flere?

- 1 - 4 1
5 ELLER FLERE 2

17. HVIS PERSONSTEMME VED FYLKESTINGSVALG (JA PÅ SPM 15)

Det kan være mange grunner til at man endrer stemmeseddelen ved fylkestingsvalg. Vil du for hver av følgende grunner angi om den spilte en stor rolle, spilte en viss rolle, eller ikke spilte noen rolle, da du endret stemmeseddelen ved fylkestingsvalget?

1 SPILT EN STOR ROLLE

2 SPILT EN VISS ROLLE

3 SPILTE IKKE NOEN ROLLE

a) Kandidatens standpunkt i viktige spørsmål.

b) Kandidatens fylkespolitiske erfaring.

c) Kandidatens bosted.

d) Kandidaten er kvinne.

e) Kandidatens alder.

f) Kandidatens etniske bakgrunn.

g) Kandidatens opptreden i mediene.

h) Personlig kjennskap til kandidaten.

GA TIL SPM 19

18. HVIS IKKE PERSONSTEMME VED FYLKESTINGSVALG (NEI PÅ SPM 15).

Det kan være mange grunner til at man ikke endrer stemmeseddelen ved fylkestingsvalg. Vil du for hver av følgende grunner angi om den spilte en stor rolle, spilte en viss rolle, eller ikke spilte noen rolle, da du lot være å endre stemmeseddelen ved fylkestingsvalget?

- 1 SPILT EN STOR ROLLE
2 SPILT EN VISS ROLLE
3 SPILTE IKKE NOEN ROLLE

- a) Jeg visste ikke at det var mulig å stemme på person.
b) Jeg kjente ikke kandidatene godt nok.
c) Jeg er først og fremst opptatt av å stemme på parti.
d) Partiets liste var god nok som den var, ikke behov for å endre på den.
e) Jeg var usikker på reglene som gjelder for endring av stemmeseddelen.

19. TIL ALLE SOM STEMTE VED FYLKESTINGSVALGET.

KAN IKKE STILLES TIL IO I NITTEDAL KOMMUNE.

Dersom fylkestingsvalg og kommunevalg hadde vært holdt på ulike dager, ville du da ha stemt ved fylkestingsvalget?

- JA 1
NEI 2

20. a) STILLES TIL NORSKE STATSBOGGERE SOM HAR STEMTE VED FYLKESTINGSVALGET OG IKKE STEMME I OSLO

Dersom det var stortingsvalg i morgen, ville du da ha stemt på det samme partiet eller på et annet parti enn ved fylkestingsvalget?

- PÅ DET SAMME PARTI 1
PÅ ET ANNET PARTI 2

b) STILLES TIL NORSKE STATSBOGGERE SOM HAR STEMTE VED KOMMUNEVALGET OG STEMME I OSLO

Dersom det var stortingsvalg i morgen, ville du da ha stemt på det samme partiet eller på et annet parti enn ved kommunevalget?

- PÅ DET SAMME PARTI 1
PÅ ET ANNET PARTI 2

21.

TIL ALLE NORSKE STATSBOGGERE SOM ER FØDT I 1983 ELLER TIDLIGERE:

Stemte du ved stortingsvalget i 2001?

- JA .....1→SPM 22
NEI .....2→SPM 23 HVIS STEMTE VED KOMMUNEVALGET

→ SPM 27 HVIS IO IKKE HAR STEMTE VED KOMMUNEVALGET OG IKKE HAR STEMTE VED FYLKESTINGSVALGET

→ SPM 24 HVIS IO IKKE HAR STEMTE VED KOMMUNEVALGET, MEN HAR STEMTE VED FYLKESTINGSVALGET

22.

Hvilket parti stemte du på ved stortingsvalget?

- RØD VALGALLIANSE.....(1)
SOSIALISTISK VENSTREPARTI.....(2)
ARBEIDERPARTIET.....(3)
SENTERPARTIET .....(4)
KRISTELIGFOLKEPARTI.....(5)
VENSTRE.....(6)
HØYRE.....(7)
FREMSKRITTSPARTIET.....(8)
KYSTPARTIET. ....(9)
ANDRE PARTIER .....(11)

23. TIL ALLE SOM STEMTE VED KOMMUNEVALGET

Nå skal vi snakke mer om lokalvalgene i år.

Hva hadde størst betydning for ditt valg av parti eller liste til kommunevalget? Var det lokale saker, personer på listen, rikspolitiske saker eller allmenn tillit til partiet?

LOKALE SAKER 1
PERSONER PÅ LISTEN 2
RIKSPOLITISKE SAKER 3
ALLMENN TILLIT TIL PARTIET 4

24. STILLES TIL ALLE SOM IKKE STEMME I OSLO, OG HAR STEMTE VED FYLKESTINGSVALGET.

Og så var det fylkestingsvalget. Hva hadde størst betydning for ditt valg her? Var det fylkeskommunale saker, personer på listen, rikspolitiske saker eller allmenn tillit til partiet?

FYLKESKOMMUNALE SAKER 1
PERSONER PÅ LISTEN 2
RIKSPOLITISKE SAKER 3
ALLMENN TILLIT TIL PARTIET 4

25. Flyttet frem til side 1, beholdt opprinnelig nummerering.

26. Flyttet frem til side 1, beholdt opprinnelig nummerering

27. TIL ALLE

Vet du tilfeldigvis hvor stor prosentandel av et partis velgere som må gi personstemme til en kandidat, for at kandidaten skal rykke opp på listen ved fylkestingsvalg?

KUNNSKAPSSPØRSMÅL; SVARALTERNATIVENE MÅ IKKE LESES OPP!!

1. 8 PROSENT
2. ANDRE PROSENTANDELER LAVERE ENN 8 %
3. ANDRE PROSENTANDELER HØYERE ENN 8 %

28.

Kunne du tenke deg å stemme via Internett i stedet for i valglokalet, dersom dette var mulig i din kommune?

JA 1
NEI 2

28b. (STILLES MED FILTER: DE SOM IKKE HAR STEMTE, NEI I SPM 3)

Det kan være mange grunner til at folk ikke stemmer ved et kommunevalg. Med tanke på dette kommunevalget skal jeg lese opp noen mulige grunner du kan ha hatt for ikke å stemme. Jeg vil be deg angi om den aktuelle grunnen er svært viktig, nokså viktig, mindre viktig, eller ikke viktig.

1. SVÆRT VIKTIG
2. NOKSÅ VIKTIG
3. MINDRE VIKTIG
4. IKKE VIKTIG

28b1. A Forskjellene mellom partiene er for små

28b2. B Det er ingen viktige lokale saker jeg brenner for

28b3. C Jeg kjenner for lite til hva partiene står for

28b4. D Jeg mangler tillit til lokalpolitikere her i kommunen

28b5. E Jeg hadde ikke tid og anledning

29.

Har du selv vært representant eller vararepresentant i kommunestyret, eller hatt andre kommunale verv, her eller i andre kommuner, i løpet av de siste 8 årene?

JA..... 1→SPM 31
NEI ..... 2→SPM 30

30. HVIS NEI PÅ SPM 29

Kunne du tenke deg å motta slike verv dersom du ble spurt om det?

JA..... 1
NEI..... 2

31. TIL ALLE

Har du noen gang ved et kommunevalg stått oppført på en partiliste eller valgliste ?

JA..... 1
NEI..... 2

32.

Det er ulike måter å øve innflytelse på. Har du noen gang i løpet av de siste fire årene forsøkt å påvirke avgjørelsen av en sak i kommunestyret eller fylkesting ved å ....

a. skrive under på opprop, eller underskriftskampanje?

JA..... 1
NEI..... 2

b. delta i aksjon, protestmøte, demonstrasjon?

JA..... 1
NEI..... 2

c. ta saken opp i parti, fagforening, eller annen organisasjon?

JA..... 1
NEI..... 2

d. henvende deg til kommune- eller fylkeskommuneadministrasjonen?

JA..... 1
NEI..... 2

e. ta kontakt med lokal politiker?

JA..... 1
NEI..... 2

33.

Har det stor betydning, en viss betydning eller liten eller ingen betydning for deg personlig hvilket parti eller hvilke partier som har flertall i kommunestyret?

STOR BETYDNING .....(1)
VISS BETYDNING .....(2)
LITEN ELLER INGEN BETYDNING .....(3)

34.

Tror du at resultatet av kommunestyrevalget i høst vil få stor betydning, en viss betydning eller liten eller ingen betydning for hva som vil skje i kommunen i de kommende fire år?

STOR BETYDNING .....(1)
VISS BETYDNING .....(2)
LITEN ELLER INGEN BETYDNING .....(3)

35. STILLES TIL ALLE SOM IKKE STEMME I OSLO. IO SOM STEMME I OSLO GÅR TIL 36

Tror du at resultatet av fylkestingsvalget i høst vil få stor betydning, en viss betydning eller liten eller ingen betydning for hva som vil skje i fylket i de kommende fire år?

STOR BETYDNING .....(1)
VISS BETYDNING .....(2)
LITEN ELLER INGEN BETYDNING .....(3)

36. TIL ALLE

Hva preget valgkampen i din kommune? Var det mest lokale saker, eller var det mest rikspolitiske saker?

FOR DET MESTE LOKALE SAKER 1
FOR DET MESTE RIKSPOLITISKE SAKER 2
BLANDING 3

36b. Fra tid til annen diskuteres det om man bør endre kommuneinndeling her til lands. Bør vi etter din mening redusere, øke eller la være å endre antallet kommuner?

1. REDUSERE
2. ØKE
3. LA VÆRE Å ENDRE
4. INGEN MENING OM SPØRSMÅLET (SKAL IKKE LESES OPP)

37.

Hvor mye kommunene kan bevilge til forskjellige formål, avhenger for en stor del av skatteinntektene. Kunne du tenke deg å betale 1.000 kroner mer i skatt til kommunen hvert år for å få et bedre tilbud på de områdene hvor du synes det trengs mest?

(NB: MIDLENE ER TENKT ØREMERKET I FORHOLD TIL IO SINE PRIORITERINGER/ØNSKER)

1. JA (GÅ TIL SPØRSMÅL 38)
2. NEI (GÅ TIL SPØRSMÅL 39)
9. VET IKKE (GÅ TIL SPØRSMÅL 40)

38. HVIS JA PÅ SPM 37

Er det i hovedsak fordi du selv eller medlemmer i din husholdning trenger et bedre tilbud på disse områdene?

1. JA
  2. NEI
- GÅ TIL SPM 40

39. HVIS NEI PÅ SPM 37

Er det først og fremst fordi du synes du betaler nok i skatt som det er, eller er det fordi du ikke tror tilbudet vil bli bedre selv med økt skatt?

1. BETALER NOK SKATT SOM DET ER
2. BEGGE DELER (LESES IKKE OPP)
3. TROR IKKE TILBUDET VIL BLI BEDRE
4. ANDRE GRUNNER (LESES IKKE OPP)

40. TIL ALLE:

Ville du føle det som ubehagelig å fortelle venner eller kjente at du ikke stemte ved et kommunevalg?

1. JA (GÅ TIL SPØRSMÅL 40b)
2. NEI (GÅ TIL SPØRSMÅL 41)
9. VET IKKE (GÅ TIL SPØRSMÅL 41)

40b. HVIS JA: Ville det være noe ubehagelig eller sterkt ubehagelig?

1. NOE UBEHAGELIG
2. STERKT UBEHAGELIG

41.

Dersom du fortalte at du ikke stemte ved et kommunevalg, ville venner eller kjente kritisere deg for det? Angi din oppfatning på en skala fra 0 til 10, der 0 står for "Overhodet ikke" og 10 står for "De ville kritisere meg meget sterkt".

SKALA FRA 0 TIL 10

42.

Hvor godt gjenspeiler kommunestyret det folk mener i din kommune? Vil du si meget godt, nokså godt, mindre godt, eller ikke i det hele tatt?

- MEGET GODT 1
NOKSÅ GODT 2
MINDRE GODT 3
IKKE I DET HELE TATT 4

43.

Når du tenker på situasjonen i din kommune, hvor mange av de folkevalgte tror du misbruker sin makt til personlig fordel? Vil du si ingen, kun et lite mindretall, nokså mange, de aller fleste eller samtlige?

1. INGEN
2. KUN ET LITE MINDRETALL
3. NOKSÅ MANGE
4. DE ALLER FLESTE
5. SAMTLIGE

44. (*) Jeg skal nå lese opp noen påstander. Kan du for hver påstand si om du er *helt enig*, *nokså enig*, *nokså uenig* eller *helt uenig* i dette ?

1. HELT ENIG
2. NOKSÅ ENIG
3. NOKSÅ UENIG
4. HELT UENIG

a) MEN STILLES NÅ SOM "SPLIT HALF"

TIL HALVE UTVALGET: Hensynet til et likeverdig offentlig tilbud over hele landet må gå foran hensynet til større kommunal selvbestemmelse.

TIL ANDRE HALVPART: Hensynet til større kommunal selvbestemmelse må gå foran hensynet til et likeverdig offentlig tilbud over hele landet.

b)

(FILTER KOMMUNER UTEN DIREKTE-VALG AV ORDFØRER:) Ordføreren bør velges direkte av innbyggerne framfor å bli valgt av kommunestyret slik det er i dag.

(FILTER KOMMUNER MED DIREKTE-VALG AV ORDFØRER:) Prøveordningen her i kommunen med direkte valg av ordfører bør fortsette

c) MEN STILLES NÅ SOM "SPLIT HALF"

TIL HALVE UTVALGET: De som sitter i kommunestyret og bestemmer tar sjelden hensyn til det vanlige folk tror og mener.

TIL ANDRE HALVPART: De som sitter i kommunestyret og bestemmer tar som oftest hensyn til det vanlige folk tror og mener.

d)

Kommunen jeg bor i bør ta imot flere flyktninger og asylsøkere.

e)

Jeg tror jeg kunne gjøre det like bra som medlem av kommunestyret som folk flest.

f) Spm 30 f 1999

Det lokale folkestyret er ikke så viktig bare de offentlige tjenestene blir opprettholdt.

45.

Kan du si hvilke av følgende kommunale eller fylkeskommunale tjenester du eller din nære familie har brukt i løpet av de siste to årene?

JA NEI

a) Barnehage?	1	2
b) Skole?	1	2
c) Eldreomsorg?	1	2
d) Andre helse- og legetjenester?	1	2

e) Har du eller din nære familie i løpet av de to siste årene vært i kontakt med teknisk etat i forbindelse med byggesaker, vei, vann, kloakk, renovasjon m.m.?

1 2

46.

Vi vil nå høre i hvilken grad du er tilfreds med det samlede tjenestetilbudet i din kommune. Er du meget tilfreds, tilfreds, lite tilfreds eller ikke tilfreds?

MEGET TILFREDS .....(1)

TILFREDS .....(2)

LITE TILFREDS .....(3)

IKKE TILFREDS .....(4)

47.

Mener du kommunens samlede tjenestetilbud i løpet av forrige valgperiode - altså de siste fire årene - alt i alt har blitt bedre, dårligere eller er det stort sett uendret?

1. BEDRE
2. DÅRLIGERE
3. STORT SETT UENDRET

48. Jeg skal igjen lese opp noen påstander, og vil be deg si om du er *helt enig*, *nokså enig*, *nokså uenig* eller *helt uenig* i dette ?

1. HELT ENIG
2. NOKSÅ ENIG
3. NOKSÅ UENIG
4. HELT UENIG

a)

Folkestyret her i kommunen hadde fungert like bra som nå uten de politiske partiene.

b) Ny, STILLES SOM "SPLIT HALF"

TIL HALVE UTVALGET: De offentlige midlene vi bruker til å drive lokaldemokratiet – for eksempel utgifter til valg og møtegodtgjørelser – er vel anvendte penger.

TIL ANDRE HALVPART: De offentlige midlene vi bruker til å drive lokaldemokratiet – for eksempel utgifter til valg og møtegodtgjørelser – kunne med fordel vært brukt til andre formål.

c) Ny, STILLES SOM "SPLIT HALF"

TIL HALVE UTVALGET: Her i kommunen er det særinteresser som får gjennomslag, ikke innbyggernes fellesinteresser.

TIL ANDRE HALVPART: Her i kommunen er det innbyggernes fellesinteresser som får gjennomslag, ikke særinteresser.

d)

Kommunen min bør i større grad kjøpe tjenester av det private næringslivet i stedet for utføre dem selv.

e)

For at det lokale folkestyret skal fungere, er det viktig at folk som meg holder seg orientert om det som skjer i kommunen.

f)

Jeg har en nokså bra forståelse av viktige politiske spørsmål i min kommune.

49.

Mener du at kvinner i sterkere grad enn nå bør komme med i kommunalt styre og stell, er det bra som det er, eller bør kvinner i mindre grad enn nå delta i lokalpolitisk arbeid?

- BØR KOMME MER MED 1
FORHOLDENE ER BRA SOM DE ER 2
BØR DELTA MINDRE ENN NÅ 3

50. TIL ALLE NORSKE STATSBORGERE

La oss tenke oss at det i morgen skulle holdes en ny folkeavstemning om norsk medlemskap i EU, ville du stemme for eller mot medlemskap?

- FOR 1
MOT 2
VILLE IKKE STEMME 3

51.

Bor det innvandrere i ditt nabolag? 1.JA 2.NEI

(TIL INTERVJUER. OM DET STILLES SPØRSMÅL SKAL DET PRESISERES AT MED INNVANDRERE MENER VI I DENNE SAMMENHENG IKKE-VESTLIGE INNVANDRERE)

Sosiale bakgrunnsvariabler

52.

Hva er din sivilstatus? Er du...

1. gift/REGISTRERT PARTNER
2. samboende
3. ugift
4. enke/enkemann
5. separert/skilt

53.

Er du født og oppvokst i kommunen eller er du tilflyttet?

- FØDT OG OPPVOKST INNEN KOMMUNEN ..... 1→spm 54
TILFLYTTET..... 2→spm 53a

53a. HVIS TILFLYTTET

Hvilket år flyttet du til kommunen?

54. erstatter en rekke tidligere spørsmål

Betrakter du deg hovedsakelig som .....

1. Yrkesaktiv,..... Gå til spm 55
2. Student eller skoleelev,..... Gå til spm 64
3. Alderspensjonist, førtidspensjonist eller uføretrygdet, Gå til spm 61
4. Hjemmearbeidende, ... Gå til spm 61
5. Arbeidsledig eller..... Gå til spm 61
6. Vernepliktig ..... Gå til spm 61
7. ANNET (ikke les opp).....Gå til spm 61 eller 64??

55. HVIS YRKESAKTIV

De følgende spørsmålene gjelder ditt hovedyrke. Er den virksomheten du arbeider i, et personlig eid firma, et aksjeselskap, en organisasjon, kommunal, fylkeskommunal eller statlig virksomhet?

- PERSONLIG EID FIRMA..... 1
AKSJESELSKAP 2
ORGANISASJON, STIFTELSE 3
KOMMUNAL VIRKSOMHET 4
FYLKESKOMMUNAL VIRKSOMHET 5
STATLIG VIRKSOMHET 6

56. HVIS YRKESAKTIV

Hvilken av disse næringene tilhører denne virksomheten?

HVIS DERE IKKE FINNER NOE SOM PASSER BLANT SVARALTERNATIVENE NEDENFOR, MARKER MED 11 FOR ANNEN NÆRING

- Jordbruk, skogbruk 1
Fiske, fangst 2
Håndverk, industri, bergverk, bygg og anlegg 3
Handel, bank, forsikring 4
Privat tjenesteyting, f eks hotell, restaurant, frisør, rengjøring 5
Luft-, sjø- og landtransport, post, telegraf, telefon 6
Offentlig administrasjon i kommune, fylke eller stat 7
Undervisning, forskning 8
Helsevesen 9
Annen offentlig tjenesteyting, politi, forsvar, kirker 10
ANNEN NÆRING 11

57. HVIS YRKESAKTIV

Hva er ditt hovedyrke?

Alfa Yrke
Alfanumerisk yrkeskode

58. HVIS YRKESAKTIV

Har du oppgaver som i stor grad går ut på å lede andre medarbeidere?

- JA 1
NEI 2

59. STILLES BARE TIL DE SOM SVARER "PERSONLIG EID" I SPM. 55

Arbeider du i ditt hovedyrke som selvstendig, som ansatt eller som familiemedlem uten fast avtalt lønn?

- SELVSTENDIG 1
ANSATT 2
FAMILIEMEDLEM 3

60. HVIS YRKESAKTIV

Vil du karakterisere ditt hovedyrke som....

- arbeider 1
funksjonær 2
gardbruker, fisker 3
annet selvstendig 4

GÅ TIL SPM 64

- 61. STILLES TIL PERSONER SOM IKKE REGNER SEG SOM YRKESAKTIVE OG IKKE ER STUDENTER/SKOLEELEVER.**
 TIL TRYGDEDE: Hadde du selv inntektsgivende arbeid inntil det tidspunktet du begynte å motta pensjon, trygd?
 TIL HJEMMEVÆRENDE, VERNEPLIKTIGE ETC: Har du hatt inntektsgivende arbeid tidligere?
 JA 1
 NEI ..... 2 →SPM 64
- 62. HVIS TIDLIGERE YRKESAKTIV**
 Var den virksomheten du arbeidet i, et personlig eid firma, et aksjeselskap, en organisasjon, kommunal, fylkeskommunal eller statlig virksomhet?
 PERSONLIG EID FIRMA..... 1
 AKSJESELSKAP 2
 ORGANISASJON, STIFTELSE 3
 KOMMUNAL VIRKSOMHET 4
 FYLKESKOMMUNAL VIRKSOMHET 5
 STATLIG VIRKSOMHET 6
- 63. HVIS TIDLIGERE YRKESAKTIV**
 Vil du karakterisere ditt tidligere hovedyrke som....
 arbeider 1
 funksjonær 2
 gardbruker, fisker 3
 annet selvstendig 4
- 64. TIL ALLE**
 Hvor stor var din egen brutto inntekt i 2002? Med brutto inntekt menes inntekt før fradrag og skatt er trukket fra.
 HAR IO PROBLEMER MED Å SVARE, BE OM SVAR I NÆRMESTE 10 000 KR.
 HVIS INGEN INNTEKT, MARKER MED 0....
 (Minne eventuelt om anonymitet)
- 65. TIL ALLE: (FUNGERER SOM FILTER FOR NESTE SPØRSMÅL)**
 Bor det flere personer i din husholdning eller bor du alene?
 FLERE PERSONER 1
 BOR ALENE 2
- 66. Inntekt2**
 Hva vil du anslå husholdningens samlede brutto inntekt til i 2002?
 HAR IO PROBLEMER MED Å SVARE, BE OM SVAR I NÆRMESTE 10 000 KR.
 HVIS INGEN INNTEKT, MARKER MED 0....
- 67. Da har jeg ikke flere spørsmål. Nå vil jeg bare sjekke at vi har din riktige adresse, fordi vi om kort tid vil sende deg et spørreskjema i posten.**
 ADRESSE
 POSTADRESSE
 Skal denne adressen endres?
 (Minne eventuelt om anonymitet)

- 61. STILLES TIL PERSONER SOM IKKE REGNER SEG SOM YRKESAKTIVE OG IKKE ER STUDENTER/SKOLEELEVER.**
 TIL TRYGDEDE: Hadde du selv inntektsgivende arbeid inntil det tidspunktet du begynte å motta pensjon, trygd?
 TIL HJEMMEVÆRENDE, VERNEPLIKTIGE ETC: Har du hatt inntektsgivende arbeid tidligere?
 JA 1
 NEI ..... 2 →SPM 64
- 62. HVIS TIDLIGERE YRKESAKTIV**
 Var den virksomheten du arbeidet i, et personlig eid firma, et aksjeselskap, en organisasjon, kommunal, fylkeskommunal eller statlig virksomhet?
 PERSONLIG EID FIRMA..... 1
 AKSJESELSKAP 2
 ORGANISASJON, STIFTELSE 3
 KOMMUNAL VIRKSOMHET 4
 FYLKESKOMMUNAL VIRKSOMHET 5
 STATLIG VIRKSOMHET 6
- 63. HVIS TIDLIGERE YRKESAKTIV**
 Vil du karakterisere ditt tidligere hovedyrke som....
 arbeider 1
 funksjonær 2
 gardbruker, fisker 3
 annet selvstendig 4
- 64. TIL ALLE**
 Hvor stor var din egen brutto inntekt i 2002? Med brutto inntekt menes inntekt før fradrag og skatt er trukket fra.
 HAR IO PROBLEMER MED Å SVARE, BE OM SVAR I NÆRMESTE 10 000 KR.
 HVIS INGEN INNTEKT, MARKER MED 0....
 (Minne eventuelt om anonymitet)
- 65. TIL ALLE: (FUNGERER SOM FILTER FOR NESTE SPØRSMÅL)**
 Bor det flere personer i din husholdning eller bor du alene?
 FLERE PERSONER 1
 BOR ALENE 2
- 66. Inntekt2**
 Hva vil du anslå husholdningens samlede brutto inntekt til i 2002?
 HAR IO PROBLEMER MED Å SVARE, BE OM SVAR I NÆRMESTE 10 000 KR.
 HVIS INGEN INNTEKT, MARKER MED 0....
- 67. Da har jeg ikke flere spørsmål. Nå vil jeg bare sjekke at vi har din riktige adresse, fordi vi om kort tid vil sende deg et spørreskjema i posten.**
 ADRESSE
 POSTADRESSE
 Skal denne adressen endres?
 (Minne eventuelt om anonymitet)

Lokalvalgsundersøkelsen 2003

Takk for at du tok deg tid til å svare på telefonintervjuet!

Dette postskjemaet inneholder noen flere spørsmål vi vil be deg om å svare på.

Utfylling av skjemaet

Utfyllingen av skjemaet er enkelt. De fleste spørsmålene svarer du på ved å *sette kryss* i den ruten som står ved svaret. Les spørsmålene og svaralternativene nøye før du svarer. Dersom svaralternativene ikke stemmer så godt med din situasjon, ber vi deg krysse av for det svaret som passer best.

Din personlige mening

I denne undersøkelsen er det *din personlige mening* vi spør om. Det er ingen riktige eller gale svar. Derfor er det viktig at du svarer ut fra din egen oppfatning av temaene det spørres om - og at du ikke søker råd hos andre.

Samtykker i å delta

Alle som samtykker i å delta og returnerer skjemaet i utfylt stand er med i trekningen av et gavekort til en verdi av 10 000 kroner og fem gavekort til en verdi av 1 000 kroner. Det utfylte skjemaet kan du sende til Statistisk sentralbyrå i vedlagte svarkonvolutt. Porto er allerede betalt.

Hvis du har spørsmål

Vennligst kontakt oss hvis du lurer på noe i forbindelse med spørreskjemaet.

Du kan ringe til:

Seksjon for intervjuundersøkelser
Tlf. 800 83 028 (gratis)

Tusen takk for hjelpen og lykke til med utfyllingen!

⊥

**Viktig: Vær nøyaktig i utfyllingen av skjema, da skjemaet skal leses maskinelt.
Vennligst bruk blå eller svart penn.**

Hvis ikke annet er oppgitt, skal du bare sette ett kryss per spørsmål.

Følg spørsmålsnummereringen, og gå til neste spørsmål hvis ikke annet er nevnt.

Vennligst sett kryss slik: og ikke slik: Hvis kryss i feil rute, gjør slik:

⊥

⊥

Vi begynner med noen spørsmål om synspunkter på din egen bostedskommune:

1 Hvor tilfreds er du alt i alt med din kommunes håndtering av utfordringene den står overfor? Angi din oppfatning på skalaen nedenfor som går fra 0 til 10, der 0 betyr "Meget utilfreds" og 10 betyr "Meget tilfreds".

Meget utilfreds											Meget tilfreds	Vet ikke	⊥
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

2 Hvor fornøyd er du alt i alt med din kommunes tilgjengelighet (f.eks. kontorlokaler, åpningstider, informasjon)? Igjen ber vi deg angi din mening på en skala fra 0 til 10.

Meget utilfreds											Meget tilfreds	Vet ikke
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3 Sammenlignet med dine erfaringer med kjøp av tjenester fra private firmaer, hvilken behandling synes du at du får fra din bostedskommune? Vil du si at du får.....

- 1 mye bedre behandling fra din kommune enn fra private firmaer
- 2 noe bedre behandling fra din kommune
- 3 omtrent samme behandling
- 4 noe dårligere behandling fra din kommune
- 5 mye dårligere behandling fra din kommune
- 8 Vet ikke/ingen formening

4 Vil du si at du stort sett er meget fornøyd, nokså fornøyd, lite fornøyd eller overhodet ikke fornøyd med den måten lokaldemokratiet fungerer på i din kommune?

- 1 Meget fornøyd
- 2 Nokså fornøyd
- 3 Lite fornøyd
- 4 Overhodet ikke fornøyd
- 8 Vet ikke

5 Hvor stor forskjell synes du i alminnelighet det er mellom partiene i din kommune? Vil du si at forskjellene er meget store, ganske store, ikke særlig store eller meget små?

- 1 Meget store
- 2 Ganske store
- 3 Ikke særlig store
- 4 Meget små
- 8 Vet ikke

Så noen spørsmål om kommunens organisering og ansvarsområder:

6 Tenk deg at myndighetene foreslår å slå din bostedskommune sammen med en eller flere nabokommuner. Synes du dette er et svært godt forslag, et godt forslag, et dårlig forslag, et svært dårlig forslag, eller ville du ikke bry deg særlig om forslaget?

Svært godt forslag	Godt forslag	Dårlig forslag	Svært dårlig forslag	Ikke bry meg særlig	Vet ikke	⊥
1	2	3	4	5	8	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	

7 Enkelte beregninger tyder på at dagens kommuneinndeling påfører samfunnet ekstra utgifter. Dersom du kunne velge, er du villig til å betale 1000 kroner mer i året i skatt for å opprettholde dagens kommuneinndeling?

- 1 Ja
 2 Nei
 8 Vet ikke

8 Iblant er det diskusjoner om hva staten, fylkeskommunene og kommunene bør bestemme over. Synes du din kommune, din fylkeskommune eller staten bør få mer å si - eller bør innflytelsen fordeles som i dag - på følgende områder?

Merk: Sett bare ett kryss for hvert område.

	Min kommune bør få mer å si	Min fylkes- kommune bør få mer å si	Staten bør få mer å si	Innflytelsen bør fordeles som i dag	Vet ikke
	1	2	3	4	8
A. Barnehage	☐	☐	☐	☐	☐
B. Grunnskole	☐	☐	☐	☐	☐
C. Videregående skole	☐	☐	☐	☐	☐
D. Eldreomsorg	☐	☐	☐	☐	☐
E. Arbeidsformidling	☐	☐	☐	☐	☐
F. Arealutnyttelse/fysisk planlegging	☐	☐	☐	☐	☐
G. Miljøvern	☐	☐	☐	☐	☐
H. Lokal skattlegging	☐	☐	☐	☐	☐

9 Hvem synes du skal bestemme hvilken grunnskole barna skal gå på? Merk: Sett bare ett kryss.

- 1 Kommunen skal fordele elever til skoler i nærmiljøet, slik ordningen er i dag.
 2 Foreldrene skal kunne velge hvilken skole barna skal gå på, innenfor bostedskommunen.
 3 Foreldrene skal kunne velge skole, uansett om den ligger i bostedskommunen eller en annen kommune.
 8 Vet ikke.

10 I den politiske debatten hevder enkelte at kommunale tjenester bør utsettes for konkurranse, mens andre er uenige i dette. Mener du at det bør gjennomføres anbudskonkurranser på de følgende områder, eller mener du at kommunen selv bør utføre oppgavene?

Merk: Sett ett kryss for hvert område.

	Anbuds- konkurranse	Kommunen bør selv utføre oppgavene	Vet ikke
	1	2	8
A. Grunnskoler	☐	☐	☐
B. Barnehager	☐	☐	☐
C. Eldreomsorg	☐	☐	☐
D. Renovasjon	☐	☐	☐
E. Samferdsel	☐	☐	☐

11 Tenk deg at offentlige utgifter økte på bestemte tjenesteområder. Hvilken av løsningene nedenfor vil du foretrekke for å dekke inn økte offentlige utgifter?

Merk: Sett bare ett kryss for hvert område.

	Økt beskatning	Mer bruker- betaling på området	Effektivisering av innsatsen på området	Innsparinger på andre områder	Vet ikke
	1	2	3	4	8
A. Barnehager	☐	☐	☐	☐	☐
B. Barne- og ungdomsskole	☐	☐	☐	☐	☐
C. Eldreomsorg	☐	☐	☐	☐	☐
D. Helse- og legetjenester	☐	☐	☐	☐	☐
E. Fritids- og kulturtilbud	☐	☐	☐	☐	☐
F. Tekniske tjenester (f. eks. vei, vann og renovasjon)	☐	☐	☐	☐	☐

Noen spørsmål om ditt syn på lokaldemokratiet:

- 12 Flere kommuner har reduisert antallet kommunestyrerepresentanter. Er dette etter din oppfatning noe som styrker eller svekker lokaldemokratiet, eller har det ingen betydning for lokaldemokratiet?

⌊

- 1 Styrker lokaldemokratiet
2 Ingen betydning
3 Svekker lokaldemokratiet
8 Vet ikke, ingen mening

- 13 Lokalt folkestyre har flere sider. Nedenfor har vi listet opp egenskaper som enkelte vil hevde er viktige sider ved lokalt folkestyre. For hver av disse ber vi deg angi hvor viktig du personlig mener egenskapen er for et godt lokalt folkestyre. Angi din mening på en skala fra 1 til 5, der 1 betyr "Lite viktig" og 5 betyr "Svært viktig".

Merk: Sett ett kryss for hver egenskap.

Hvor viktig er det ...	Lite viktig	1	2	3	4	Svært viktig	5	Vet ikke	8
A. at innbyggerne lar de lokale folkevalgte få arbeidsro til å gjøre jobben sin	☐		☐		☐		☐		☐
B. at de lokale folkevalgte tar hensyn til innbyggernes synspunkter	☐		☐		☐		☐		☐
C. at det er høy valgdeltakelse	☐		☐		☐		☐		☐
D. at de lokale folkevalgte må begrunne sine beslutninger overfor innbyggerne	☐		☐		☐		☐		☐
E. at politiske beslutninger først fattes etter en åpen diskusjon der alle synspunkter får komme fram	☐		☐		☐		☐		☐
F. at innbyggerne deltar aktivt når viktige lokale beslutninger skal treffes	☐		☐		☐		☐		☐
G. at de lokale folkevalgte følger sin egen overbevisning uten å legge for mye vekt på folkemeningen	☐		☐		☐		☐		☐

- 14 Om du måtte velge, hvilket av forholdene fra A. til G. ovenfor vil du si er aller viktigst for deg personlig? Og hvilket er minst viktig for deg personlig?

A. Aller viktigst: *Skriv bokstaven fra listen ovenfor:*

B. Minst viktig: *Skriv bokstaven fra listen ovenfor:*

⌊

- 15** I hvilken grad mener du at følgende beskrivelser er dekkende for din kommune? Igjen ber vi deg angi ditt svar på en skala fra 1 til 5, der 1 betyr at beskrivelsen passer svært dårlig på din kommune og 5 betyr at den passer svært godt.

Merk: Sett ett kryss for hver beskrivelse.

Beskrivelsen
passer svært
dårlig

Beskrivelsen
passer
svært godt

Vet
ikke
8

⊥

	1	2	3	4	5	8
A. Innbyggerne lar de lokale folkevalgte få arbeidsro til å gjøre jobben sin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B. De lokale folkevalgte tar hensyn til innbyggernes synspunkter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C. Det er høy valgdeltakelse	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D. De lokale folkevalgte begrunner sine beslutninger overfor innbyggerne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E. Politiske beslutninger fattes først etter en åpen diskusjon der alle synspunkter får komme fram	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F. Innbyggerne deltar aktivt når viktige lokale beslutninger skal treffes	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G. De lokale folkevalgte følger sin egen overbevisning uten å legge for mye vekt på folkemeningen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

- 16** Hva synes du lokale folkevalgte bør legge størst vekt på når de tar politiske beslutninger?

Merk: Sett bare ett kryss.

- 1 Programmet til eget parti eller liste
- 2 Standpunkter blant egne partitilhengere og velgere
- 3 Standpunkter blant innbyggerne generelt
- 4 Egen overbevisning
- 8 Vet ikke

⊥

⊥

Så noen spørsmål om den informasjonen du har om politikk:

17 Hvor godt informert føler du at du er om det som skjer i kommunepolitikken i din kommune?

⌊

- 1 Svært godt informert
 2 Godt informert
 3 Noe informert
 4 Lite informert
 5 Ikke informert i det hele tatt
 8 Vet ikke

18 Hvor viktig vil du si at følgende kilder er for deg personlig når det gjelder å få informasjon om politiske spørsmål i din kommune? Angi din mening på en skala der 1 betyr "Ikke viktig" og 5 betyr "Svært viktig".

Merk: Sett ett kryss for hver kilde.

	Ikke viktig					Svært viktig	Vet ikke
	1	2	3	4	5	8	
A. Regionale og/eller riksdekkende aviser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B. Lokalaviser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C. Fjernsyn (TV)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D. Radio	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E. Internett	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F. Kommunale informasjonsaviser eller blad	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G. Folkemøter eller lignende	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H. Møter i parti/organisasjoner/foreninger	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I. Direkte kontakt med politikere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
J. Diskusjoner med familie, venner og kolleger	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19 Har du under valgkampen lest eller hørt uttalelser fra ordfører-kandidater (i Oslo og Bergen byrådsleder-kandidater) i din bostedskommune...

Merk: Sett ett kryss for hver kilde.

	Ja	Nei	Husker ikke
	1	2	8
A. i aviser	☐	☐	☐
B. i radio	☐	☐	☐
C. på TV	☐	☐	☐
D. på valgmøte eller annet folkemøte	☐	☐	☐
E. på Internett	☐	☐	☐

⌊

20 Har du tilgang til Internett/e-post på noen av følgende steder?

	Ja	Nei
	1	2
A. Hjemme	☐	☐
B. På jobben	☐	☐
C. Andre steder	☐	☐

Hvis du har svart nei på alle svaralternativ i dette spørsmålet (spørsmål 20), hopp over spørsmål 21 og 22 og gå direkte til spørsmål 23.

Hvis du har tilgang til Internett/e-post:

21 Internett og e-post kan brukes til å ta kontakt eller søke opplysninger om forskjellige lokalpolitiske forhold. Hvor ofte bruker du Internett og e-post til følgende aktiviteter?

Merk: Sett ett kryss for hver aktivitet.

Hvor ofte.....	Minst en gang i uka	Minst en gang i måneden	Sjeldnere	Aldri	Husker ikke
	1	2	3	4	8
A. besøker du din kommunes hjemmeside?	☐	☐	☐	☐	☐
B. søker du etter informasjon om kommunale tjenester på Internett?	☐	☐	☐	☐	☐
C. sender du e-post til en kommunepolitiker om kommunale spørsmål?	☐	☐	☐	☐	☐
D. sender du e-post til en kommunalt ansatt om kommunale spørsmål?	☐	☐	☐	☐	☐
E. sender du e-post til andre innbyggere om kommunale spørsmål?	☐	☐	☐	☐	☐
F. deltar du i underskriftskampanjer eller andre aksjoner på Internett som gjelder spørsmål i din egen kommune?	☐	☐	☐	☐	☐

Hvis du har tilgang til Internett/e-post:

22 Hvor ofte søkte du etter lokalt valgstoff på Internett i forbindelse med kommunevalget i år?

Minst en gang i uka	Sjeldnere	Aldri	Husker ikke
1	2	3	8
☐	☐	☐	☐

Noen spørsmål om personvalgordningen ved kommunestyrevalg:

- 23** Som du kanskje kjenner til, er reglene for retting på stemmeseddelen endret i årets lokalvalg. Vi vil gjerne ha din mening om noen av disse endringene. Oppfatter du følgende endringer som positive, negative, eller har du ingen oppfatning?

Merk: Sett bare ett kryss for hver endring.

	Positiv	Negativ	Har ingen oppfatning
	1	2	8
A. Partienes mulighet til å gi noen kandidater et stemmetillegg (forhåndskumulering) ved kommunestyrevalg er blitt begrenset	☐	☐	☐
B. Velgerne kan ikke lenger stryke kandidater fra listene ved kommunestyrevalget	☐	☐	☐
C. Velgerne kan gi personstemmer ved fylkestingsvalget	☐	☐	☐

- 24** Hvor stor innflytelse synes du velgerne bør ha over personvalget ved kommunestyre- og fylkestingsvalg, dvs. hvem på lista som blir valgt som representanter?

Sett bare ett kryss for hvert valg.

- A. Velgernes innflytelse over personvalget ved kommunestyrevalg bør.....

styrkes	være som ved dette valget	reduseres	fjernes, og overlates til partiene	Vet ikke / ingen mening
1	2	3	4	8
☐	☐	☐	☐	☐

- B. Velgernes innflytelse over personvalget ved fylkestingsvalg bør.....

styrkes	være som ved dette valget	reduseres	fjernes, og overlates til partiene	Vet ikke / ingen mening
1	2	3	4	8
☐	☐	☐	☐	☐

- 25** Nedenfor har vi listet opp noen påstander om betydningen av personvalgsordningene for lokalvalgene. Vil du for hver påstand angi om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig i påstanden?

	Helt enig	Nokså enig	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke
	1	2	3	4	8
A. Personvalg øker tilliten til de folkevalgte	☐	☐	☐	☐	☐
B. Personvalg svekker samarbeidsforholdene i det enkelte parti/liste	☐	☐	☐	☐	☐
C. Personvalg gjør det lettere å stille representantene til ansvar for sine beslutninger	☐	☐	☐	☐	☐
D. Personvalg styrker kontakten mellom velgerne og partiene	☐	☐	☐	☐	☐

- 26** Det hersker ulike meninger om betydningen av velgernes retting på stemmeseddelen ved kommunevalg. Vil du for hver påstand angi om du er stort sett enig, i tvil eller stort sett uenig i det som hevdes?

	Stort sett enig	I tvil	Stort sett uenig
	1	2	3
A. Dersom det bare er <u>noen få</u> velgere som retter på stemmeseddelen, er det den rekkefølgen partiet har gitt kandidatene som bestemmer hvem som blir valgt	☐	☐	☐
B. Kandidater som ikke ønsker å bli valgt inn i kommunestyret, kan sikre seg mot dette ved å be om en plass langt nede på valglista	☐	☐	☐

Noen flere spørsmål om lokaldemokratiet og om politikk generelt:

- 27** Tenk deg at to personer diskuterer ulike spørsmål. Kan du angi for hvert tema nedenfor om du er mest enig med person A eller med person B?

Merk: Sett ett kryss for hvert tema.

	Person A sier.....	Helt enig med A	Litt enig med begge, men mest med A	Litt enig med begge, men mest med B	Helt enig med B	Person B sier.....	Vet ikke
i.	Det er en borgerplikt å stemme ved valg	1	2	3	4	Man bør bare stemme når valget oppleves som viktig for en selv	8
ii.	Kommunens tjenestetilbud bør avgjøres av de folkevalgte, på vegne av alle innbyggerne					De som bruker kommunale tjenester bør få mer å si over kommunens tjenestetilbud	
iii.	Når staten overfører penger til kommunene, er det rimelig at staten bestemmer hva pengene skal brukes til					Selv om staten overfører penger til kommunene, bør de lokale folkevalgte bestemme hvordan midlene brukes	

⊥

- 28** Nedenfor har vi listet opp noen utsagn om lokaldemokratiet. Er du helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig i påstandene?

Merk: Sett ett kryss for hvert utsagn.

	Helt enig	Nokså enig	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke
	1	2	3	4	8
A. De kommunestyrerepresentantene vi velger, mister fort kontakten med alminnelige folk	☐	☐	☐	☐	☐
B. I miljøpolitikken er det viktigere å få folk til å ta personlig ansvar enn å innføre strengere offentlige reguleringer	☐	☐	☐	☐	☐
C. Kommunepolitikken her i kommunen er i blant så innviklet at folk som meg ikke forstår hva den dreier seg om	☐	☐	☐	☐	☐
D. De som har gode forbindelser i kommunen, får lettere ivarett sine interesser	☐	☐	☐	☐	☐
E. Lokale spørsmål burde i større grad avgjøres av fagfolk uten politikernes innblanding	☐	☐	☐	☐	☐
F. De fleste folkevalgte her i kommunen er dyktige folk som vanligvis vet hva de gjør	☐	☐	☐	☐	☐

⊥

- 29** Uavhengig av hvilken betydning din stemme har for utfallet av kommunevalget, hvor viktig er det for deg å gi uttrykk for din oppfatning ved å stemme? Angi din oppfatning på skalaen nedenfor, der 0 betyr "Ikke viktig i det hele tatt" og 10 betyr "Avgjørende viktig".

Ikke viktig
i det hele
tatt

Avgjørende
viktig

Vet ikke

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

⌊

- 30** Hvordan ville du reagere om noen av dine nærmeste slektinger eller venner fortalte at de ikke tenkte å stemme ved kommunevalget?

- 1 Jeg ville ikke reagere på det
 2 Jeg ville mislike det, men ikke si noe
 3 Jeg ville mislike det og si min mening
 8 Vet ikke

- 31** Nedenfor har vi listet opp noen flere utsagn. Igjen vil vi vite om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig, eller helt uenig.

Merk: Sett ett kryss for hvert utsagn.

	Helt enig 1	Nokså enig 2	Nokså uenig 3	Helt uenig 4	Vet ikke 8
A. Det norske demokratiet kunne fungert like bra uten lokalt selvstyre ...	☐	☐	☐	☐	☐
B. Jeg oppfatter meg selv som vel kvalifisert til å delta i lokalpolitikk	☐	☐	☐	☐	☐
C. For å sikre miljøet må kommunen i større grad enn i dag gripe inn overfor enkeltpersoner og næringsliv	☐	☐	☐	☐	☐
D. Viktige spørsmål her i kommunen bør avgjøres ved bruk av folkeavstemninger	☐	☐	☐	☐	☐
E. De stortingsrepresentantene vi velger, mister fort kontakten med alminnelige folk	☐	☐	☐	☐	☐
F. Innvandring utgjør en alvorlig trussel mot vår nasjonale egenart	☐	☐	☐	☐	☐

- 32** Hvis du tenker på kommunene generelt, mener du at den kommunale virksomheten bør utvides, skjæres ned eller er den passende som den er nå?

- 1 Bør utvides
 2 Bør skjæres ned
 3 Passende som den er nå
 8 Vet ikke, ingen mening

⌊

- 33** Nedenfor har vi listet opp noen offentlige institusjoner og aktører. Angi hvor stor tillit du har til hver av disse på en skala som går fra 0 til 10, der 0 betyr "Ingen tillit" og 10 betyr "Svært stor tillit".

Merk: Sett ett kryss på hver linje.

⌊	Ingen tillit											Svært stor tillit	Vet ikke
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		98
A. Kommunestyret	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B. Ordføreren	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C. Regjeringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D. De politiske partiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E. Stortinget	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F. Domstolene	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G. Statlig forvaltning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H. Kommuneadministrasjonen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I. Lokalpolitikere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
J. Rikspolitikere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
K. Fylkestinget	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

- 34** Hvor ofte tror du at de folkevalgte i din kommune tilsidesetter sine personlige interesser når de treffer politiske beslutninger?

- 1 Alltid
 2 Som regel
 3 Av og til
 4 Sjelden
 5 Aldri
 8 Vet ikke

⌊

- 35** I politikk snakker man ofte om "venstresiden" og "høyresiden". Nedenfor er en skala der 0 representerer de som står helt til venstre politisk, og 10 representerer de som står helt til høyre politisk. Hvordan vil du plassere deg selv på en slik skala?

Venstre											Høyre	Vet ikke
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		98
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Så noen spørsmål om politiske diskusjoner:

- 36** Hvor ofte diskuterer du lokalpolitiske spørsmål med andre?

- 1 Daglig
 2 Noen ganger i uka
 3 Noen ganger i måneden
 4 Mer sjelden
 5 Aldri → Gå til spørsmål 38
 8 Vet ikke → Gå til spørsmål 38

Hvis du diskuterer lokalpolitiske spørsmål med andre:

- 37** Forsøkte du i slike samtaler foran lokalvalgene i år å påvirke noen til å stemme på et bestemt parti?

- ⌊ 1 Ja
 2 Nei
 8 Husker ikke

Noen spørsmål om din tilknytning til lokalsamfunnet:

- 38** Noen har mye kontakt og omgang med andre personer som bor i det samme lokalområdet. Andre har lite kontakt og omgang. Nå ønsker vi å vite hvordan det er for deg.

Merk: Sett ett kryss på hver linje.

Hvor ofte....	Ofte 1	Av og til 2	Sjelden 3	Aldri 4	Husker ikke 8
A. snakker du med naboer om problemer i lokalområdet?	☐	☐	☐	☐	☐
B. besøker dere hverandre?	☐	☐	☐	☐	☐
C. hjelper dere hverandre med praktiske oppgaver?	☐	☐	☐	☐	☐
D. krangler dere om ulike saker?	☐	☐	☐	☐	☐

- 39** Nedenfor har vi listet opp forskjellige geografiske områder. På en skala fra 0 til 10, der 0 står for "Ingen tilknytning" og 10 står for "Svært sterk tilknytning", hvor sterk tilknytning opplever du personlig i forhold til hvert område?

Merk: Sett ett kryss på hver linje.

Hvor sterkt er du tilknyttet....	Ingen tilknytning											Svært sterk tilknytning	Vet ikke
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		98
A. den bydelen, byen eller bygda der du bor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B. kommunen der du bor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C. fylket der du bor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D. landsdelen der du bor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E. Norge som helhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F. Norden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G. Europa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

- 40** Vil du som regel si at man kan stole på folk flest, eller at man må passe seg i omgang med andre? Angi din mening på skalaen nedenfor som går fra 0 til 10, der 0 betyr "Man må passe seg" og 10 betyr "Man kan stole på folk flest".

Man må passe seg

Man kan stole på folk flest

Vet ikke

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

- 41** Vil du si at folk som regel forsøker å ta hensyn til andre og være hjelpsomme, eller tar de stort sett bare hensyn til seg selv? Angi din mening på skalaen nedenfor, der 0 betyr "Tar bare hensyn til seg selv" og 10 betyr "Tar hensyn til andre og er hjelpsomme".

Tar bare hensyn til seg selv

Tar hensyn til andre og er hjelpsomme

Vet ikke

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Til slutt noen spørsmål om din deltakelse i organisasjoner og i lokalsamfunnet:

42 Nedenfor har vi listet opp noen typer organisasjoner. Kan du oppgi om du er medlem i noen av disse, og i så fall hvor aktiv du er?

⊥

Merk: Sett ett kryss for hver organisasjonstype.

	Ikke medlem	Passivt medlem	Aktivt medlem uten tillitsverv	Aktivt medlem med tillitsverv
	1	2	3	4
A. Politisk parti	☐	☐	☐	☐
B. Arbeidstakerorganisasjon	☐	☐	☐	☐
C. Idretts- eller friluftsansjon	☐	☐	☐	☐
D. Humanitær hjelpeorganisasjon (Røde Kors, Redd Barna osv.)	☐	☐	☐	☐
E. Religiøs organisasjon	☐	☐	☐	☐
F. Avholdsorganisasjon	☐	☐	☐	☐
G. Mållag, riksmålsbevegelsen e.l.	☐	☐	☐	☐
H. Miljøvernorganisasjon	☐	☐	☐	☐
I. Velforening/grendelag	☐	☐	☐	☐
J. Kulturforening (musikk, dans, teater, hobby osv.)	☐	☐	☐	☐
K. Jordbruks- eller fiskeriorganisasjon	☐	☐	☐	☐
L. Andre organisasjoner	☐	☐	☐	☐

43 Har du i løpet av de siste fire årene deltatt i noen av disse aktivitetene for å påvirke kommunale beslutninger i din nåværende bostedskommune?

Merk: Sett ett kryss for hver aktivitet.

	Ja	Nei	Husker ikke
	1	2	8
A. Deltatt i et møte vedrørende et spørsmål om nabolaget eller kommunen	☐	☐	☐
B. Tatt initiativ til eller støttet initiativer til å avholde lokale folkeavstemninger	☐	☐	☐
C. Gitt eller samlet inn penger til en lokal sak	☐	☐	☐
D. Skrevet i avisen eller tatt kontakt med og optrådt i lokale media i forbindelse med en lokal sak	☐	☐	☐

44 Har du gjort noe av det følgende i din nåværende bostedskommune i løpet av de siste fire årene?

Merk: Sett ett kryss for hver aktivitet.

	Ja	Nei	Husker ikke
	1	2	8
A. Deltatt i dugnadsarbeid eller lignende til gagn for nabolaget ditt, bydelen din, bygda eller kommunen din	☐	☐	☐
B. Deltatt i befolknings- eller brukerundersøkelser som kommunen har gjennomført	☐	☐	☐
C. Hatt verv i kommunale organer som ikke er av partipolitisk art? Vi tenker for eksempel på samarbeidsutvalg på skole, driftsstyre for barnehage, elderråd, ungdomsråd, kontaktutvalg og lignende	☐	☐	☐

⊥

45 I løpet av de siste 12 månedene, omtrent hvor ofte har du hjulpet slektninger utenfor husstanden, venner, naboer eller andre personer, uten betaling?

- 1 Daglig
- 2 Ukentlig
- 3 Månedlig
- 4 Sjeldnere
- 8 Aldri

⊥

46 Nedenfor har vi listet opp noen oppgaver som folk av og til utfører i organisasjoner, foreninger, eller i sitt arbeid. Hvor ofte deltar du i slike aktiviteter?

Merk: Sett ett kryss for hver aktivitet.

Hvor ofte.....	Noen ganger i uka 1	Noen ganger i måneden 2	Noen ganger i året 3	Aldri eller nesten aldri 4	Husker ikke 8
A. deltar du i beslutninger under et møte?	☐	☐	☐	☐	☐
B. planlegger eller leder du et møte?	☐	☐	☐	☐	☐
C. holder du et innlegg under et møte?	☐	☐	☐	☐	☐
D. skriver du en tekst på minst et par sider? (se bort fra private brev)	☐	☐	☐	☐	☐

Tusen takk for hjelpen!

⊥

⊥

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2004/37 T. E. Haug og T. A. Johnsen: Datagrunnlag for en regional nordisk kraftmarkedsmodell. Produksjonsanlegg, overføringsnett, krafttetterspørsmål og -priser. 15s.
- 2004/38 A. Bruvoll og Ø. Skullerud: Framskrivninger av organisk avfall for 2001-2002. 14s.
- 2004/39 S.K.Boateng og S. Ferstad: Dokumentasjonsnotat for FylkesKOSTRA videregående opplæring. Publisering av 2002-tallene. 197s.
- 2004/40 A. Finstad, K. Flugsrud, L. Høgset og G. Haakonsen Energiforbruk utenom elektrisitet i norske kommuner - en gjennomgang av datakvalitet. 31s.
- 2004/41 K. Løyland og T.O. Thoresen: En undersøkelse av den registrerte dagmammavirksomheten. 130s.
- 2004/42 T. Nygård: Kvalitetsarbeid knyttet til kvartalsvis nasjonalregnskap (KNR) Rapport fra prosjektgruppen . 130s.
- 2004/43 E. Engeli, G. Haakonsen og M. Steinnes: Støyplage i Norge. Resultater fra førstegenerasjonsmodell for beregning av antall støyutsatte og SPI. 109s.
- 2004/44 E. Wedde: Mediebruksundersøkelsen 2003. Dokumentasjonsrapport. 32s.
- 2004/45 A.S. Abrahamsen og D. Rafat: Analyser av populasjonen i UT- prosjektet - ikke-finansielle foretak. 80s.
- 2004/46 O. Villund: Yrke i sysselsettingsstatistikken. 41s.
- 2004/47 G. Daugstad og L. Østby: Datagrunnlag for storbyutvikling. Forstudie av datagrunnlag om storbyutvikling, med særlig vekt på sosioøkonomisk og demografisk informasjon. 70s.
- 2004/48 E. Wedde, A. Holmøy, S. Skaare og O. Villund: Undersøkelse om "Utbrenthet i enkelte yrker". Dokumentasjonsrapport. 62s.
- 2004/49 H.C. Hougen: Samordnet levekårsundersøkelse 2003- tverrsnittundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 83s.
- 2004/50 D.Einar Sommervoll: Slutt på billigere boliger i Oslo? OBOS-leiligheters prisutvikling 1991-2002. 25s. ISSN 0806-3745
- 2004/51 J.H. Wang: Kvartalsvis investeringsstatistikk. industri, bergverksdrift og kraftforsyning. 74s.
- 2004/52 J. Epland og O. Haugen: Panelutvalet til inntekts- og formuesundersøkinga 1996-2001. Dokumentasjon. 24s.
- 2004/53 KOSTRA. Arbeidsgrupperapporter 2004. 227s.
- 2004/54 T.M. Normann: Samordnet levekårsundersøkelse 2001 - panelundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 54s.
- 2004/55 T.M. Normann: Samordnet levekårsundersøkelse 2002 - panelundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 89s.
- 2004/56 T. Guldbrandsen og A. Holmøy: Omnibusundersøkelsen april/mai 2004. Dokumentasjonsrapport. 54s.
- 2004/57 Ø. Brekke: Praktisk guide for teknisk utstyr og dataprogrammer i brukertester. 33s.
- 2004/58 K. Henriksen: Ny metode for prismåling av personbiler i konsumprisindeksen. 24s.
- 2004/59 A.S. Abrahamsen, J. Heldal, og D. Rafat: UT- Undersøkelsene i 2004 for ikke-finansielle foretak. Utvalgsplaner og utvalg til kvartals og årsundersøkelsene. 48s.
- 2004/60 Ø. Bolsgård og L-C. Zhang: Prisindeks for engoshandel . 35s.
- 2004/61 T. Guldbrandsen og B.O. Lagerstrøm: Undersøkelse om arbeids- og boligforhold. Dokumentasjonsrapport. 27s.